سبيل
الكل في سبيل الحق
Sebil
herşey hak için

Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● 14 Ekim 1977
Siyasi, edebî, tarihi, ilmî haftalık gazete ● 29 Şevval 1397
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 — 207 Cağaloğlu — İSTANBUL

SAYI: 94 / BEŞ LİRA / BİR DM.

CHP bakakaldı!..

DİSKÇİLER TKP'NİN KUCAĞINA KAYIYOR!..

TV'DE RESMEN;
"Sınıfsal mücadeleye devam edeceğiz„
DİYEN **DİSK** UMÛMÎ REİSİ VE
SOLA KARŞI **141-142**
BİR TÜRLÜ İŞLEMEZKEN

163'ün zulmü hâlâ devam ediyor!..

Bir kurban daha: İLHAN EZİK

OKUYUCULARIMIZLA HASBİHAL

Beynelislâm bir gazeteyiz...

Gazetemiz Sebil, neredeyse ikinci neşriyat yılını tamamlamak üzeredir. Çıktığı gündenberi Türkiye hududlarını çok aşan bir alâka ve teveccühe mazhar olan gazetemizin daimâ «herşey hak için» düsturuyla hareket ettiği siz değerli okuyucularımızın malûmudur. Ekseriyeti kozmopolit kalemlerce doldurulan mevkûteler arasında Sebil, haftalık bir gazete olmasına rağmen büyük bir tesir husûle getirmiş ve Avusturalya'dan Amerika ve çeşitli İslâm ülkelerine kadar Türkçe okur yazar kimselerin bulunduğu her ülkede alâkayla karşılanmıştır. İngiltere, Fransa ve Almanya'da Türk işçi ve talebelerinin anavatanla vazgeçilmez bir irtibat vasıtası olan gazetemiz şurada burada garip kalmış müslüman topluluklar için de gönül ferahlatan yazılarıyla çok takdire şâyan hizmetleri ifa eylemiştir.

Bu topluluklardan sık sık teşekkür mektupları almaktayız. Bilhassa Yunanistan, Bulgaristan, Romanya ve Yugoslavya gibi ecnebi idareler altında **y a ş a y a n** esir kardeşlerimizden aldığımız bu kabil **m e k t u p l a r g ö ğ s ü m ü z ü** sevinç ve iftihar hisleriyle kabartmaktadır. Bu haftaki sohbetimizde Sebil'imizin beynelislâm bir gazete olduğu hususunu tevsik eden bu mektuplardan bir ikisini siz değerli okuyucularımıza duyurmak istedik. Yugoslavyadan gelen bir mektup :

●

15.8.1977
USKÜP

Bismillâhirrahmânirrahim,

Muhterem Kadir Mısıroğlu

Ben Yugoslavyalı bir din kardeşinizim. Geçen sene Türkiye'ye kitap almak ve dini bir gazeteye abone olmak için Nuruosmaniye'nin Başimamı olan Hafız Enver'e suâl ettim. O da şu tavsiyede bulundu. Sebil ismini taşıyan bir gazete var. Ben de tavsiye ettiği gazeteye abone oldum. Sebil'in ilk sayısını alınca münderecatındaki yazıları okuyunca Sebilürreşad Eşref Edib'in gazetesine benzettim. Hakk'ı beyan eden bir gazete olduğunu anladım.

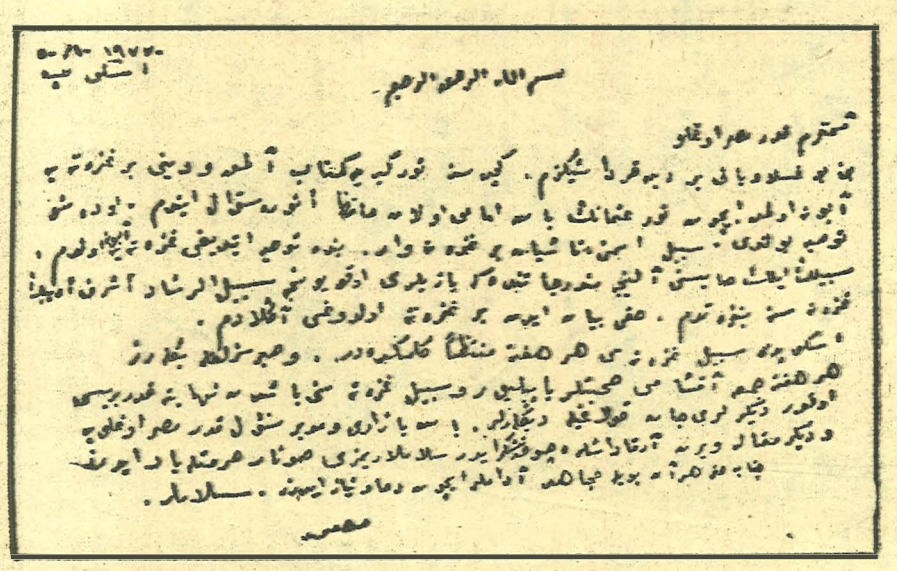

● **Gazetemizin beynelislâm te'sir ve iftiharını tesbit eden yüzlerce mektuptan biri. Yugoslavyalı bir okuyucumuzun metni derecedilen mektubunun aslı.**

Üsküp'de Sebil Gazetesi her hafta muntazaman gelmektedir. Ve sabırsızlıkla bekleriz. Her hafta Cuma akşamı sohbetler yapıyor ve Sebil Gazetesi'ni başdan nihâyete kadar birisi okur, diğerleri can kulağıyla dinlerler. Başyazarı ve Müdür-i mes'ul Kadir Mısıroğlu'na ve diğer makale veren arkadaşlara çok teşekkür eder selâmlarımızı sunar, hürmetle yad ederiz.

Cenâb-ı Hakk'a her an böyle mücâhid adamlar için duâ ve niyaz ederiz. Selâmlar.

Hâfız Rifat

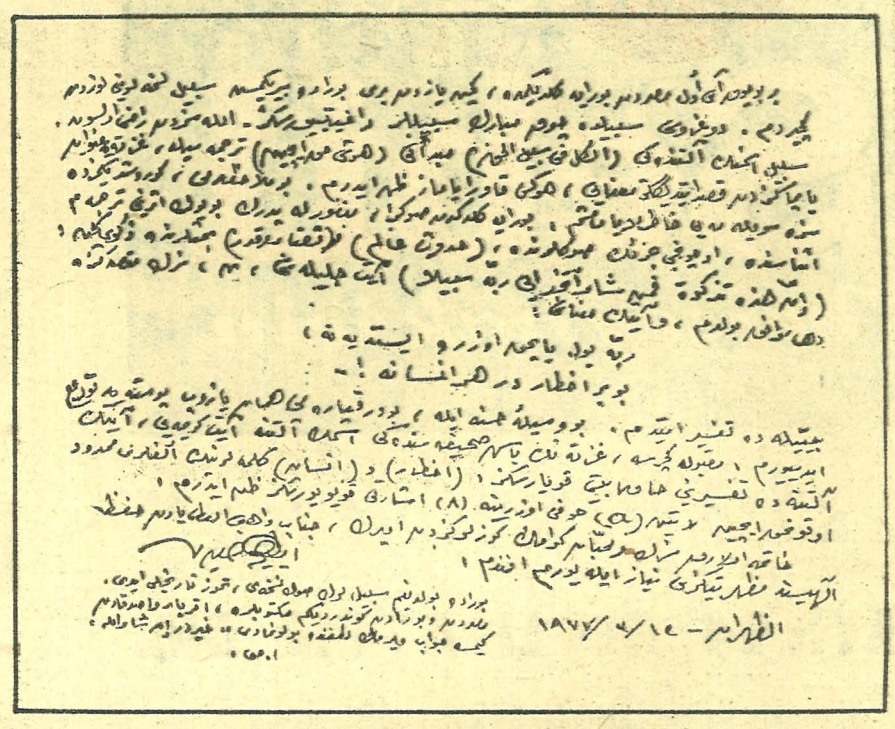

● **Merhum Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi'nin kıymetli evlâdı âlim, fâzıl ve şâir Üstad İbrahim Sabri Bey'in mektubunun son kısmı.**

Bu alâka ve teveccüh, İslâm dünyasının hemen hemen her tarafında aynen vâkidir. Bunun yüzlerce, binlerce delilini arzetmeye imkân yok. Birkaç kısa misâl daha zikretmek istiyoruz. Suudî Arabistan'ın Zahran şehrinde oturan, son devrin benâm Şeyhülislâmlarından Mustafa Sabri Efendi'nin edib ve şâir oğlu İbrahim Sabri Bey şöyle yazmaktadır:

«... Bir buçuk ay evvel Mısır'dan buraya geldiğimde, geçen yazdan beri burada birikmiş Sebil nüshalarını gözden geçirdim. Doğrusu Sebil isminin altındaki «Elkülli fi sebililhak» mebdeini «her şey hak için» tercümesiyle gazeteye ünvan yapmanızdan

(Devam 15. Sayfada)

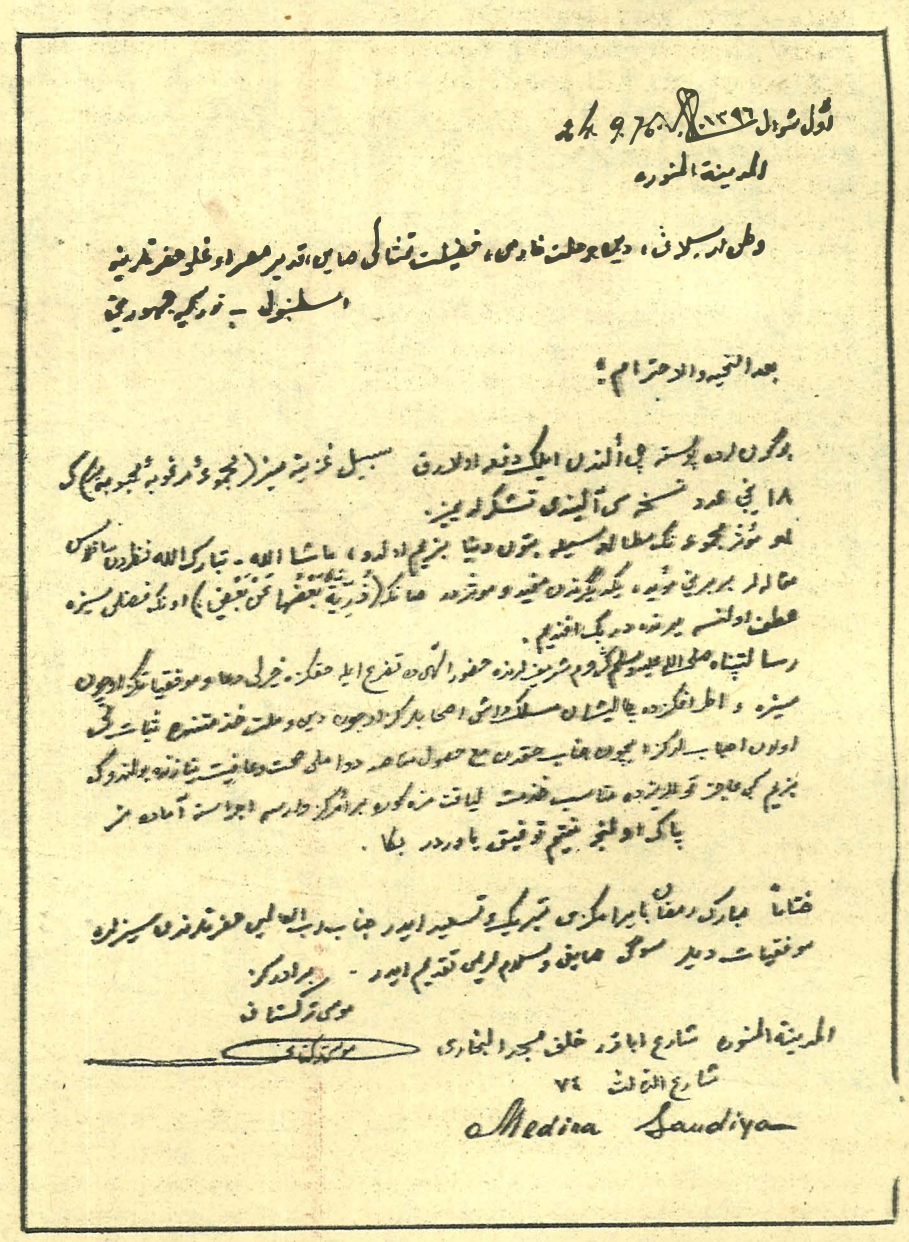

● **Medine mücâvirlerinden Türkistan'lı âlim ve mücâhid Musa Türkistani'nin takdirkâr mektuplarından biri.**

başyazı

Sol imtiyazlı mı?!

Kadir Mısıroğlu

Demokrasilerin fârik vasıflarından biri de, vatandaşların **«kanun karşısında eşitlik»**leridir. Adâlet düşüncesinin tabii bir neticesi olan bu kaidenin ihlâli idareyi zulüm, anarşi ve keyîliğe boğar.

Türkiyemizde çok defa âdi suçlar için bile, temin edilemeyen kanunların herkese aynı sûrette tatbiki keyfiyetinin ihlâl edildiği asıl saha, fikir suçlarıdır. Fikri, sırf kendi mücerred sahasında kaldığı müddetçe - suç saymaya imkân olmamakla beraber, bugünkü rejimimiz TCK'nunun 163. maddesiyle sağ, 141 ve 142. maddeleriyle de solu tecrim eylediği malûmdur. Bu iki nevi fikir suçunun kanunî şumûlü arasında — tatbikat bir yana — pek de fark yok gibidir. Her ikisi de **«mücesses hukuki, ictimâî, iktisadî ve siyasî»** nizamın hudutları aşıldığı anda başlamaktadır. Mevcut rejim, kendisini korumak maksadıyla, çizdiği bir takım hudutların ötesini, tâmâmen suç saymıştır. O derecede ki, mevcud durumun tenkidinden dahi, zımnen bir başka şeyin arzu edildiği neticesi çıkarılarak hatip veya yazar maznun sandalyasına oturtulmaktadır.

Gerçekten, müesses hukukî siyasî, içtimaî ve iktisadî nizamın mücerred tenkidi ile iktifa eden, eğer ekseriya evvelden malûm olan şahsiyet ve fikirleri itibariyle İslâm'a gönül vermiş bir kimse ise, onun tenkidleri zımnen **«Şeriat müdafaası»** kabûl edilmekte ve mahud 163. maddenin şumûlüne sokulmaktadır. Bu satırların nâçiz muharriri hakim ve savcıların bu tarz tutumlarından dolayı başının üstünde 20 civarında dâvânın cezâî tehdidini taşımaktadır.

Hal böyle iken, aynı keyfiyet, sol için suç sayılmamaktadır. Yani, bir solcu müesses hukukî, siyâsî, ictimaî ve iktisadî nizamı tenkid ettiği zaman, bundan bir başka nizam hesabına propaganda yapmak mânâsı çıkarılmamakta ve tenkidler bu haliyle suç sayılmamaktadır. Bugün Türkiye'de sağ ve sol kalemlerle bunların doldurduğu mevkûtelerr arasındaki sayı muvâzenesizliğine rağmen, dinî temâyül sahibi eşhasa karşı açılmış bulunan davaların adedi kıyas kabûl etmez bir fazlalık ifadesi arzetmektedir.

Eğer demokrasinin vazgeçilmez kaidelerinden biri olan kanunların vatandaşlara eşit surette tatbik edilmeleri prensipi fiilen mer'î olsa idi, durum, bunun tamamen aksine tecelli edecekti. Ancak bu keyfiyetin tek sebebi sol kalem ve mevkûtelerin fazlalığı da değildir. Buna ilâveten bir de sol cephedeki artık alışkanlık haline gelmiş bulunan «haddi aşan cesaret» hesaba katılmalıdır.

Elli yıldan beri, mevcud rejim ve onun müdafaasını yüklenmiş bulunan kanunların tatbikatçıları, en hafif sağ temâyülleri bile filizlendirmemek için büyük bir gayretkeşlik içinde bulunurken, sola karşı bir nev'i **«kan akrabalığı»**ndan doğan psikolojik bir yakınlık hissi içinde hareket etmekten kurtulamamışlardır. Filhakika bu telâkki tarzı büsbütün yanlış da değildir. Türkiye'mizde cumhuriyet rejimi ile birlikte teessüs eden hukukî, siyasî, içtimaî, nizam ile sol düşünce sahiplerinin netice-i talepleri arasında büyük bir fark mevcud değildir. Din, tarih ve müstakar millî hayat anlayışına aleyhtar olmaktaki beraberlikleri inkâr edilemez. Ayrıldıkları nokta sadece bu aleyhtarlığın dozuna ve rejimin korumak istediği sahadaki **«iktisadî»** kısma münhasırdır. Bu yüzden, sol, gitmek istediği yolun büyük bir kısmını rejime ters düşmeye mecbur kalmaksızın yürüyebilmiştir. İhtimâl bu sebepledir ki, kanun tatbikatçıları onları teşhis ve teczîyede bir hayli gecikmişlerdir,

Sol düşünce erbabına İslâmî temâyül sahiplerine nazaran daha fazla dava açılmak lâzım geldiği hususundaki görüşümüzün bir diğer sebebi de solda, umûmiyetle ve nice zamandan beri mevcud düzenin tenkidi ile iktifa edilmeyecek derecede bir nefs itimadı mevcud oluşudur. Zira sol kalemler son onbeş - yirmi sene zarfında fikirlerini, moda haline getirebilmişler ve onu, âdeta münevver sayılmanın bir şartı telâkki edilecek derecede umûmîleştirmişlerdir. Bu durumun ihdas eylediği psikolojik baskının kanun tatbikatçılarından ehl-i vukuflara kadar herkesi tesir altına almış bulunması tabiidir. Ancak, şahısların fiillerine hukukî bir açıdan bakmaya memur bulunanların hissiyatlarından sıyrılmaları da, adâlet anlayışının en normal ve mecburî bir neticesidir.

Halbuki bugün Türkiye'de durum bunun tamamen aksinedir. Bu ters ve adâlet hissine mugâyir tutumun en yeni misali DİSK umûmî reisinin devlet televizyonunda bile gösterilerek tesir sahası âdeta şumûllendirilmek istenen birkaç gün evvelki sözleridir. Fikriyatı, şahsiyeti ve gâyeleri hiç kimsenin meçhûlü olmayan DİSK ve onun umûmî reisinin ithamı için sadece mevcud düzenin tenkidi gibi bir keyfiyet değil, kanunun fiilen ve sarahaten ihlâli mevzuu bahistir. Zira adam, bangır bangır bağırarak

«Sınıfsal mücâdeleye devam edeceğiz!» demiştir. Bu sözde zımnen değil, sarahaten bir suç unsuru bulunduğunu farketmek için hukukçu olmak bile şart değildir.

Üstelik bu hadise ile TCK'nunun bir aşırı solcu tarafından ihlâli, bir yıldan beri değiştirilmesi mevzubahs olan mâhud 163. madenin yeni kurbanlarının gazetelerde ellerine vurulmuş kelepçelerle arzı endam ettikleri bir güne tesâdüf etmiştir. Doğrusu, İslâmî temâyülü hâiz kimselerin söz ve hareketlerinin zımnından bile suç çıkarmaya çalışıldığı bir devirde 141-142. maddelerin ceza kanununda mevcud olmadığı zannını tevlid edecek derecede dehşetli bir meydan okuyuşla Türkiye'de **«Sınıfsal mücâdeleye devam edeceğiz!»** diyen bir şahsa ne yapılacağını merakla beklemekteyiz. Eğer, bundan evvelki birçok benzer ihlâller gibi bu da, duymamazlıktan gelinecekse, vaktiyle İnönü'nün pek de hakkı olmadan söylediği meşhur bir sözünü tedâî ettirmek üzere diyeceğiz ki:

«Bu rejimi artık kimse kurtaramaz!...»

Zira, sol ve sağ düşüncelerin her ikisini de, kendi zatî muhtevaları mevzubahs olduğu anda, derhal tecrim eden mevcud ceza kanununun mâhud maddelerine rağmen, bu iki fikre mensup guruplar arasında hukuken değilse de fiilen ihdas edilen farklılık karşısında amme vicdanında çoktan beri cevap arayan bir istifham teşekkül etmiş bulunmaktadır ki o da şundan ibârettir:

DÜNDEN YARINA

M. ERTUĞRUL DÜZDAĞ

BATI'NIN YENİ SİLÂHI

Rahmetli hocamız Mahir İz Beyefendi ile bir mezarlığın yanından geçiyorduk. İki nesil önce yaşamış bir zâtın mezarını göstererek: «Kvâldım» demişti, «Bu zat şimdi dirilse ve hemen yanındaki şu yoldan geçmekte olan torunlarının hal ve kıyafetlerini görse, derhal sekte-i kalpten vefat ederek tekrar mezarına düşerdi.»

⁂

Hocamız, dinli, edepli, namlı, örtülü bir neslin içinden gelmiş, dinden edepten habersiz ve kıyafeti belirsiz yeni bir nesille yaşarken bunları söylemişti. Halbuki bizler, gözümüzü bu muhitte açtık: yadırgayacak bir şey göremiyoruz.

Acaba birilere ne oldu da, cedlerimizi dehşete düşürüp öldürecek feci bir hâli, tabiî sayacak kadar yalana aldık?

⁂

Ufak büyük bütün inkılâp, devrim, vesâirenin, bazen birkaç asırlık mâzi derinliklerinden gelen kökleri vardır. İctimâî hâdiseler dün başlayıp, bugün bitmez. Bugün başlayanlardan netice alınabilmesi için ise yıkıcı inkılâbın en az iki misli kadar çalışılıp sabr edilmesi gerekir.

⁂

İki yüz yıldır, Batı, ordusu parası ve kültürü ile İslâm ülkelerini istilâ etmektedir. Bu istilânın en tehlikeli silâhı «kültür»dür. Ordu gider, para biter, fakat gönülleri zapt etmiş olan kültür, girdiği yerin insanlarını esir kılmaya kâfi gelir. Esasen ordu ve para, kültür istilâsına yol açmak için kullanılan birer vasıtadan başka bir şey değildirler.

⁂

İslâm, hayattır, Müslüman, çocuk, genç veya yaşlı, sıhhatli veya hasta, fakir veya zengin, tahsilli veya ümmî, hatta mutteki veya günahkâr, ne hal ve vaziyette ve nerede olursa olsun İslâm ölçüleri içinde yaşar, yaşamalıdır. Müslümanın hususî hayatı ile cemiyet içindeki yeri ve tavrı bellidir.

Batıdan gelen her yeni tavır, İslâm hayatından kopup giden bir güzelliğin yerine çöreklenmiştir.

⁂

İslâmî hayat, eğitim ve basın yoluyla zihinlere devlet eliyle bedenlere karşı tatbik edilen bütün baskıya ve ve şiddete rağmen, önce şehir şehir, şehirler düşünce, kasaba kasaba, sonra köy köy, daha sonra sokak sokak ve nihâyet ev ev Batı kültürüyle savaşa girdi. Batı kültürü savaşı kazandı, fakat dağınık olarak ve sarsılmaz bir metânetle dayanan İslâmî hayat noktalarını tahrip edemedi. Zaman geçti, devran fırsat verdi, bu mukavemet noktalarından yayılan İslâmî ruh, yabancı kültürle tatmin olamayan yeni nesillerin elinde tekrar yükselmeye başladı.

Dâvaya tekrar ve yeniden katılan dinç ve çetin Müslümanların mücâdelesi, gidişi değiştirmeye başladı. Vaktiyle elden çıkan bazı yerler yabancı kültürden geri alındı.

İşte tam bu sırada, Batı kültürü, İslâm hayatına karşı en yeni ve en müthiş silâhı ile hücuma kalkmış bulunmaktadır.

⁂

Batı bu sefer her şeyiyle içimize girmek istiyor. Geçen seferki taarruzunda, evlere, âilelere sığınarak korunan, İslâmî düşünceye, bu sefer, hayat hakkı tanımak niyetinde değildir. Onu, âilelerin hariminde boğmak üzere hücuma geçmiş bulunuyor. Yeni silâhını buna göre seçmiştir.

⁂

Yeni «hücum», sevimli, neşeli, meraklı, eğlenceli, hoşsohbet, münis bir dost (!) un eliyle, yüzüyle, tebessümüyle yapılacaktır. Siz onun «düşman» olduğunu, iş işten geçtikten, akıl ve zihninizi kaptırdıktan, âilenizi elden kaçırdıktan sonra fark edeceksiniz.

⁂

Nefret ettiğiniz kâfirleri, zinâcı fâhişeleri namus ve ırz düşmanlarını, o, ellerinden tutarak evinize getirecek! En kötü sözlere, en feci ve uygunsuz manzaralara, onun «güzel» hatırı için tahammül edeceksiniz. Ahlâksızlıkları âilece seyredecek, hayâ duygunuzu kaybedecek ve yine onun hatırı için namazlarınızı kaçıracaksınız..

⁂

Batı, işte bu silâhını evlerin içine kadar sokarak, İslâmî inancı ve Müslümanca yaşayışı, koruganlarında yakıp kavurmak istemiştir. Plâna göre, Müslümanlar, düşmanın bu korkunç silâhını kendi elleriyle alıp evlerine sokacak, kendilerini ve âilelerini onun ellerine teslim edeceklerdi... Bu olur muydu? Müslümanlar böyle bir gafleti irtikâp edecek kadar dinden, dünyadan, dosttan düşmandan habersiz miydiler?

⁂

Dinî hayat, âile dirliği, çocuk terbiyesi, sıhhat, ibâdet gibi mevzularda, bu sevimli (!) dost (!) un yerini ve tesirini gelecek yazımızda ele alacağız inşaallah.

BİZ BİZE

EVİMİZDEKİ FIGÂN

Yirminci asrın başlarında **«Selânik** nüfusunun yarısından fazlası Yahudi idi. Müslümanlar ikinci sırada idiler. Şehirde baylice Rum, Bulgar ve biraz da Ermeni bulunuyordu. Konuşulan hâkim dil Judeo - Espanyol denilen Yahudice ile Fransızca idi.

Yahudilerin **Alyans İzraelit,** Rum ve Bulgarların **Gimnaz** denilen okulları vardı. **Dönmeler** de çeşitli özel okullar açmışlardı. Bunlardan, **«Yâdigâr-ı Terakki»** yi **Kapancılar, «Feyziye»** yi **İpekçiler** kurmuşlardı. Müslüman çocukları ya askerî rüşdiyeye veya girebilirlerse bu okullara giderlerdi.

Kozmopolit Selânik, Batı kültürünün, İslâm ülkesine sızdığı en büyük gedik olmuştur.

Selânik mühiti ile Dönmeler ve bunların yakın tarihimizdeki rollerini henüz bitirdiğimiz ve yakında neşredeceğimiz bir kitabımıza bırakarak, sadece İpekçilere göz atmakla yetinelim.

Bu geniş âilenin, maârif ve kültürümüze olan düşkünlükleri, doğrusu takdire sezâdır. Selânikte kurdukları okul, **«Işık Lisesi»** adını alarak İstanbul'da devam etmiştir. Mektepler, film şirketleri, stüdyolar, sinemalar ve gazeteler bu düşkünlüklerinin görünen belirtileridir. Bu arada hükümetlere yardım edip yol göstermekten de hoşlanırlar. TRT'de ortaya çıkardıkları son dizi kahramanı ise hatırlanacağı gibi **İsmail Cem** olmuştu.

Gelelim **Fagin'e** ve sayfamıza aldığımız resimli makaleye:

Charles Dickens, geçen asırda yaşamış meşhur bir İngiliz yazarıdır. Tanınmış romanlarından birinin adı da **«Oliver Tivist»...** Oliver, kimsesiz bir çocuktur, bugünkü Müslüman çocukları kadar da sahipsizdir üstelik. Fagin ise ahlâksız bir Yahudidir. Ele geçirdiği çocuklara, hırsızlık öğretmek için evini bir okul haline getirmiştir.

Hoş Memo'yu çizen **Ali Capp'ın** hudud hârici edilmiş bir Amerikan komünisti olduğunu da bu arada zikr edelim.

Bu kısım, **Abdi İpekçi'nin** idaresindeki **Milliyet'in** 2 Mart 1975 günkü magazin ilâvesinde çıktı. O sırada TV'nin başında İsmail Cem İpekçi (saltanatı Şubat 1974 - Mayıs 1975) bulunuyordu.

İmdi toparlayalım:

A. İpekçi, başında bulunduğu gazetenin yazarı ve akrabası olan İ. C. İpekçi'yi TV'nin başına gönderiyor, onu destekliyor. Ama ayni anda TV'nin hırsız ve ahlâksız Fagin'den milyon kere daha kötü olduğunu ilân ediyor.

Böyle bir kötülüğün idaresini ele almaktan acaba maksatları ne idi?

Bu kadar lâftan sonra biz bize konuşalım ve diyelim ki,

«Ey Müslüman! Bir komünistin, bile aklı ile, arta kalmış insafı ile insanlık adına nefretle lânetlediği o uğursuz âlete, o hırsızlık ve ahlâksızlık yayıcısı yalan kutusuna nasıl böyle teslim oluverdin? Bunun yerini hangi mezhepte buldun, fetvasını kimden aldın?»

Meraklısına not : Romanın sonunda biri çıkıp Oliver'i kurtarır, Fagin'i de asıverirler. **M.E.D**

TÜRKÇESİ — Ahmed SELÂMÎ

Şahsiyetsizlik: Çift şahsiyet

Ferdin iki milletden birine mensub olacağı mutlakdır. İki milletden birisi İslâm milletiyse, ötekisi de küfür milletidir. Bu, ferd için böyle olduğu kadar, cemiyet için de aynen böyledir. Cemiyet de ya islâmî (Şer'î) bir cem'iyyetdir; veya gayr-i şer'î bir cem'iyyet...

İslâmî cem'iyyet, siyâsî, ictimâî, iktisâdî ve hukukî bütün işleyişini, **Kur'an, sünnet, icmâ ve kıyâs** gibi delillere dayamışdır. Kur'an, cem'iyyet binâsının arâzisini, temelini ve en ana duvarlarını, binânın iskeletini nizamlar... Kâinatın Fahri Aleyhisselâm'ın sünneti ise, Kur'anın nizamlarına her noktadaki âhenk ve ittibâı ile, İslâmî cem'iyyet binâsının her türlü te'sîsât ve ana tefrişât nizâmı.. İcmâ, Kur'an ve sünnetie tam âhenk belirtdiği halde, binânın biraz daha tâli noktalarına vuzuh getirici nizâm... Kıyâs, islâmî cem'ıyyet binâsının en tâli ve ince noktasına kadar Allah ve Rasûlü Aleyhisselâmin irâdesin nakşeden şehd üstü cehd mahsülü sistem... Tedvîn edilen sâir deliller üzerinde durmıyacağız.

İç dâire Kur'an, bunu saran ikinci ana dâire sünnet, sünneti saran üçüncü dâire icmâ, ve bunu da saran en dış dâire kıyâs... İşte bu dört dâiredeki siyâsî, iktisâdî, ictimâî ve hukukî işleyişle ortaya çıkan cem'iyyetin adı, islâmî cem'iyyet oluyor. Böyle bir cemiyyet demek, organik (uzvî) bağları vahy olan bir cem'iyyet demekdir. Bu cem'iyyet bir uzviyet (organizma) dır, bir tek vücuddur... Hakîkî müslüman olan ferd ise, bu vücudda bir hücre...

Bahsetdiğimiz vücûdun Türkiye'de teşekkül etmesini istemek, bunun için yazıp konuşmak, İtalya'dan mütercem cezâ kânûnunun 163 üncü maddesine göre suç işlemek oluyor. Ve bu suçun cezâsı, 10,5 (onbuçuk) seneye kadar varabilen bir cezâ... Dünyânın hiçbir yerinde böyle bir suç olmadığı gibi, böyle ağır bir ceza da yokdur... Fakat bütün buna rağmen, câmi kapılarının Osmanlıdan kalma o mutantan kanatlarının ardına kadar açık durduğu, din ve vicdan hürriyeti (!) adına her fırsatta beyân edilir durur... Bu beyanlara inanan müftüler bile yok değildir.

● Mevzumuza gelelim:

Bir cem'iyyet ya islâmî'dir; yahud gayr-i islâmî. İslâmî cem'iyyetin nasıl olacağına yukarıda temas etdik. Gayr-ı İslâmî cem'iyyet ise, siyâsî, iktisâdî, ictimâi ve hukûkî topyekûn işleyişini, **Kur'ân, sünnet, icmâ ve kıyas** esaslarına göre yürütmeyen cem'iyyetdir. Lâik, demokratik, bolşevik, faşist, kapitalist, sosyolist, komünist, titoist v.s. cem'iyyetler de buna misâldir.

Türkiye'deki cem'iyyet de islâmî cem'iyyet değil gayr-ı islâmî cem'iyyetdir. Çünki siyâsî, iktisâdî, ictimâî ve hukûkî işleyişi islâmî değildir. Bu hükmü verince, bazıları, uykudan uyandırılıp rahatı dağlanmışçasına hırçınlaşıyorlar. Halbuki manzara, mücerred değil, müşahhas plânda ortada duruyor. Ferdin, **«ben müslümanım»** demesi; **«ben müslümanım»** diyen milyonlarca ferdin binde kaçının gerçek müslüman olduğu; veya, hakîkâten müslüman olanların islâmî kıvam yüzdesinin derecesi, bahsimizin dışında... Biz islâmî cem'iyyet ile, gayr-i islâmî cem'iyyetden bahsediyoruz. Yazılarımızı sûiniyetle okumayı meslek edinenler, hemen kalem kâğıda sarılıp, bu malzemelerini israf etmemelidirler.

Ferd müslümandır, güzel. İmânı vardır, belli bir nizamın mutlak hakîkat olduğuna inanmışdır. Ama, bu ferdin içinde bulunduğu cem'iyyetin işleyişi nasıldır?. **«Ben müslümanım, etrafımdaki kalabalıklar da müslüman, öyle ise içinde yaşadığım cem'iyyet de İslâm cem'iyyetidir!.»** demek, fikrî dumûra işâret eder. Biz, işleyişden bahsediyoruz. **«Müslümanım, etrafımdaki fertler de müslüman!»** diyen kişiye sorarız: Bu müslümanlarla münâsebetini tanzîm eden organik (uzvî) bağın var mı yok mu? Varsa İslâmî mi, gayr-i İslâmî mi?.. Bu bağların binde kaçı islâmî... Veya bu bağların onda kaçı gayr-ı islâmî?..

● İçinde yaşadığımız cem'iyyetin cezâ kânunları, müslümanların siyâsî, iktisâdî ictimâî ve hukûkî bağlarının islâmî olmasını istemeyi bile, (10,5) seneye varan bir cürüm olarak kabûl ediyor. Bu takdirde müslüman, müslümandan islâmî bağ kopukluğu içinde yaşıyacak; mevcud **«düzenin»** organik (uzvî) bağlarıyla birbirine bağlı yaşamanın mecbûru olarak ömür sürecek demekdir. Bugün siyâsı, iktisadî, ictimâî ve hukukî bağlar, müslim için de, gayr-i müslim için de, lâik için de, laik organizma (uzviyet)in bağlarıdır. Her cemiyet kendi hücresini, kendi nescini ve kendi uzviyetini idâme etdirebilmek için, zıdları olan uzviyeti nesciyle veya hücreleriyle asimile etmek (emmek) vaz'iyyetinde olacakdır. Bu i'tibarla Türkiye'deki gayr-i islâmî cem'iyyet, islâmî olan her şeyi emip sindirmek istikâmetinde işliyecekdir. Müslüman ferdin şuuraltına, 24 saatde depo etdiği idrâklerin yüzdesi düşünülmeye değer Bu nisbet, cu cem'iyyete âid telkin vasıtaları karşısında, yüzde yüze yakındır. Talebeler, me'murlar, bu cem'iyyete âid idrâklere yüksek nisbette mâ'ruzdurlar.

Müslim ferd, gayr-i islâmî cem'iyyetden depoladığı idrâklerin elinde, hangi noktaya kadar direnebilecekdir?.. Bu direniş onu, anti sosyal (gayr-i ictimâî) bir varlık yapmıyacak mıdır? Ferd bu direnişini cem'iyyete karşı hangi noktalarda sürdürebilir? Siyâsî, iktisâdî, ictimâî ve hukûkî, temel cemiyyet sütunlarına karşı, ferdî güç hangi direnişle hedefine varabilir? Bu itibarla inancıyla ters düşen hâdiseler karşısında, anti sosyal (gayr-i ictimâî) mevkiindeki ferd, son derece fer'î noktalar yakalamanın mecbûru gibidir. Anti sosyal (gayr-i ictimâî) olmak istemeyi kompleksleri sebebiyle reddeden müslüman ise, cem'iyyetle adaptasyon (intibak) noktalarını çoğaltmak zorunda kalacak demekdir. Bu ise, hem İslâmiliği, hem de gayr-i islâmiliği, içinde toplayan bir şahsiyet yoğuracakdır. Böyle olunca da, çift şahsiyetli denilen tipler teşekkül edecekdir. Bu tipler, cem'iyyetin pek büyük kısmını teşkil ediyorlar. Şu zamanda islâmî, bu zamanda gayr-i islâmî, şu mekânda islâmî, bu mekânda gayr-i islâmî, veya islâmilikle gayr-i islâmiliği evinde, eşyasında, giyiminde, konuşmasında, ticâretinde evliliğinde, nikâhında, v.s. inde karma yapan tipler... Bunlar, çift şahsiyetliliğin tezâhürleri oluyor.

YOL
OLDUR Kİ DOĞRU VARA
Selahaddin ES

163'ün pençesinde cezaevinde 16'ncı hafta

Hükûmet, «MÂİL-İ İNHİDAM» mı?

S. Muradbeyli

Türkiye'de gerek İttihatçı'ların karşısına çıkan fırkalar olsun, gerekse yeni düzen'de Cumhuriyet Halk Fırkası karşısına çıkan Terakkiperver Fırka denemesi olsun, geniş kitlelerin henüz tam yozlaşması sağlanmadan, içtimaî yabancılaşmanın bütün emâreleri ortaya çıkmadan girişilecek bir demokrasi denemesinin fırlatıp atılacağını, milletin kendi kalemindeki kesin, mutlak doğruları ile demokrasilerin izafî doğrularının kaçınılmaz çatışmasından içtimaî bünyenin gâlip çıkma ihtimalinin her zaman var olduğunu göstermiştir.

Ancak bu ihtimal iyi tesbit edildiğinden, sahnede oynanan oyunlarla perde gerisinde dönen dolapların birbirinden çok farklı olduğu gerçeğinin milletten gizlenmesine çalışılarak, 1930'ların Serbest Fırka denemesi de gözönüne alınarak 1945'lerin demokrasi oyunları ustalıkla sahnelenmiş ve tertipleri 1910'lardaki veya 1930'lardaki kadar bir hassasiyetiyle reddedemiyecek bir içtimaî bünye kalmadığı görülünce cüretler daha bir artmış, demokrasinin yabancı bir bünyede meydana getirmesi hiç de yadırganmamak gereken acı meyveleri devşirilmeye başlanmış; millet, parti çekişmelerinin kucağında eline geçen nice imkân ve fırsatları heder etmiş, her günün yarınının bugünden beter olacağının ümidsizliği filen yaşanmıştı.

Bu arada ortaya çıkan bir İslâmî hareket oyunun kaidelerini de, hesapları da alt-üst etmiştir. Vakıa, bu hareket bünyedeki tahribat yüzünden, ne İttihatçı'ların, ne de 1930'lardaki Serbest Fırka denemecilerinin gözünü korkutan çapta büyük kitle hareketlerine vesile olmuştur. Ancak, içtimaî güçler mekanizmasının manivelâsını eline geçirmek gibi çok hassas bir noktada bulunmaktadır. Bu yüzdendir ki, Türk siyâsî hayatı gerek uzun vâdeli gerekse kısa vâdeli plân ve hesaplarla manivelâ başındaki bu gücü parçalamak, hiç değilse devlet ve hükûmet mevkiinden uzaklaştırmak tertipleriyle dopdoludur.

Bu gerçekleştirilmeye çalışılırken, kullanılan en tesirli silâh, demokrasinin kıskacındaki İslâmî-Siyâsî hareketin köşelere sıkıştırılıp, oyuna getirilmesi ve millet karşısında tutarsız, itimad edilmez bir siyasî hareket olarak gösterilmesi taktiğinin muvaffakiyetle tatbik edilmesi husûsu idi. İslâm - dışı güçlerin bu noktada elleri boş kaldığını söyleyemeyiz. Çünkü kitleler karşısında bu imaj meydana getirilmiş, İslâmî hareketin düzenin oyunlarına karşı ayak direme gayretleri geniş çapta bir **ordu bozanlık** olarak halk kitlelerine takdim edilebilmiştir. Burada kullanılan en müessir silâh ise, milletin karakteri olmuştur. Çünkü bu karakter **ortağına ihânet ettirmez, arkadaşına ayak oyunları oynayanları** şüpheyle karşılar.

Mevzuumuza bu açıdan baktığımız zaman, milletin hislerinin nasıl istismar olunduğunu rahatlıkla temâşa edebiliriz. Çünkü, âmme efkârının günümüzdeki en yaygın ve müessir vasıtaları geniş çapta gayri millî unsurların kontrolündedir ve millet olmak vasfını giderek kaybedip halk yığını olmaya doğru yol alan kitleler bütün kıymet hükümleri manzumelerini neşir vasıtalarının manşetlerini hazırlıyan küçük kadroların telkinlerine teslim etmişlerdir, ayarlamışlardır.

Bu yüzden de ne zaman bir siyasî münakaşa cereyan etse, hemen gazete manşetlerine göre düşünen çeyrek okumuşlar tâifesi hükümlerini ortaya koyarlar, bütün hışımlarıyla :

«— Yahu, bu ne biçim iş.. Sen hem hükûmet'te ortak ol, hem de arkadaşını tenkid et!.. Olur mu bu? Buna karaktersizlik denir!»

Bu sözler tutmasa dahi iz bırakmıştır, insanımızın beyninde... Hükûmet etmeyi **bakkal işletmekle** bir tutanlar bu oltaya takılmaktan kurtulamamışlardır.

Halbuki, ne yapmalıydı, yani?

İslâmî fikriyatı temel alan siyasî hareket, **«mâdem ki hükûmette ortaklık yapıyorum. Öyleyse gayet mûtî hareket edeyim, sağcı denilen kapitalist, lâik, mason solcularla marksist solculara teslim olayım»** mı demeliydi?

Beklenen bu idi, aslında..:

Ama **İslâmî siyasî hareketten** bunu hem de İslâm adına beklemek hakkını kendinde vehmedenler, şimdi kendi mantıklarının oyununa geldiklerini görebilecek midirler? Çünkü, gerek AP ve gerekse MHP, MSP'yle ortak bir hükûmette bulundukları halde şimdi kendilerinin dünkü tavırlarını yalanlıyacak şekilde MSP'ye müştereken hücum ettikleri gibi, ayrıca Ap'lıler tarafından MHP'ye de ağır ithamlar yöneltilebilmektedir. AP'li milletvekilleri Süleyman Bey'i kıstırıp onu Hükûmet'i yıkmaya zorlamakta, Devlet'in MSP ve MHP'liler tarafından parsellendiğine, buna seyirci kalınamıyacağına, CHP ile bir hükûmete gidilmesi gerektiğine; MHP'nin Hitler ve İdi Amin (Iyd Emîn) zihniyetiyle, kafatasçılık yaptığına, AP şemsiyesinin altında palazlanıp, AP tabanını kemirdiğine, Adalet Partisi temelinin Menderes'i deviren bir kimseye, Türkeş'e peşkeş çekilemiyeceğine dâir acıklı nutuklar irad etmeye koyulmuşlardır ki, ibret vericidir. MHP'ye dahi bu hücumları yapanların MSP gibi **nev'i şahsına münhasır** bir siyasî harekete nasıl ithamlar tevcih edeceklerini tahmin edebilirsiniz.

Gerçekte ise bu gibi siyasî mücâdeleler demokrasinin de gereğidir ve demokrasiyi benimsediniz mi, bundan kaçınamazsınız. Mâdem ki, ayrı bir siyasî partisiniz, o halde birlikte Hükûmet etmek zorunda kaldığınız diğer partilerin bütün kamburlarını kendi sırtınızda taşıyamazsınız. Her parti kendi içindeki tutarsızlıklardan dolayı muaheze edilebilir ama; Hükûmet ortaklığı ancak, Hükûmet'in heyet-i umûmiyesinin ortak mes'uliyetini icabettiren ve sınırları önceden tesbit edilmiş hususlar dışına taşırılamaz. Hükûmet'te bulunmaktan dolayı zarara uğradığına inanan siyasî teşekkül de neticelerini bizzat göze alarak bir kenara çekilebilir. Bu bir menfaat ve hizmet dengelenme mevzuudur. Bağlandığı fikir, inanç veya ideolojiye ve bu yoldan ülkesine temin edeceği menfaat ve hizmeti ölçüp biçen her siyasî hareket, serbestçe kararını verir.

Şimdi, son günlerin bir rüzgârının Amerika'lardan, Avrupa'lardan kalkıp, **mason localarından** geçerek AP saflarında Hükûmet'i bozup CHP ile hükûmet olmak şeklinde bir navaya dönüştüğünü görüyoruz. Süleyman Bey'in Almanların **Die Welt** gazetesine verdiği bir beyanatta **bu yolun açık olduğunu** ihsas ettirmesinden sonra, **Serbest Fırka**'nın başfigüranlığını yapmış olanlardan **Ahmed Ağaoğlu**'nun oğlu **Samed Ağaoğlu** da hem babasının, hem de kendisinin Menderes hükûmetlerinden geçerek 27 Mayıs'a gelmiş olmasının tecrübeleriyle bayrağı açtı, **«CHP'yle hükûmet»** çağrısını - 27 Mayıs öncesini ve sonrasını tedâî ettirerek - yaptı. Nasıl ki, başında, **General De Gaulle**'e kafa tuttuğunda, **De Gaulle komünistlerle dahi işbirliği yapmaktan kaçınmadıysa;** şimdi AP de CHP'yle bir işbirliğine ve ortak hükûmete yönelmeliydi. Çünkü, komünist tehlikesinden de büyük bir tehlike vardı, ortada!..

«— İslâm şeriatı tehlikesi!..» MSP, devlete bu zihniyeti hâkim kılmaya çalışıyordu. İkinci plânda da bugünkü **kapitalist ve komünist kadroların** papuçlarını dama fırlatacağından ve MHP tarafından gerçekleştirileceğinden endişe olunan **faşist diktatörlük** tehdidi!..

Önümüzdeki günler bir çok şeye hâmiledir. Hükûmet'in devrilmesi, bir CHP - AP hükûmetinin teşkili, bir CHP — MHP veya CHP — MSP hükûmetinin kurulması veya marksist fraksiyonların DİSK'teki mücâdelesinin CHP'den de bir şeyler koparacağı veya bir **erken seçim** yahut daha başka şeyler — beklenmelidir ve hazırlıklı bulunulmalıdır!

حقایق البیان فی حق جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان

Hakaayık-ül Beyan Fî Hakk-ı Cennetmekân Sultan Abdülaziz Han

Sâdeleştiren ve tahşiye eden: YAŞAR KOÇAK

11

Zaten çok bitkin ve bunalmış olan padişâhım efendim hazretleri onların bu safsata ve düzenbazlıklarını anlayamadı. Onların bu tutumundan memnun oldu ve f âliyetlerin beklemeye koyuldu. Fakat işler tersine döndü; Bulgaristan ihtilâli büyüdü, arkasından **Rusya'nın da ilân-ı harb edeceği şâyiaları ortaya çıktı. Bunun üzerine neye uğradıklarını bilemediler. Bu sırada Esad Paşa sadâret'den ayrıldı. Yerine ikinci defa olarak Kör Mahmut** Nedim Paşa sadârete getirildi. **Mahmud** Nedim paşa Avrupa devletlerini devletimizden soğ mak **ve devletimizi yalnız başına bıraktırmak için Rus elçisi İgnâtiyef'in** tâlimatiyle vekillere **bildirmeden,** damdan düşercesine **konsilid ve diğer hisse senedlerinin** fâizlerini yarıya düşürdü. **Bu hareketle avrupalılara karşı bir itimatsızlığı gösterdi. Osmanlı** konsilid hamillerini de zor duruma **düşürdü. Güvenilir bir rivâyete göre bu faiz indiriminde** genera**l İgnatiyaf ile ortak olarak havadan sattıkları milyonlarla konsilidden iki milyon kazanmışlar. Hatta padişâh hazretleri** konsilidi **kaldırmak için şahsî** tahsisatlarından altı milyon liralık konsilid satın aldı. Maalesef **pâdişah hazretleri de üç milyon lira gibi** büyük bir zarara uğradı.

O kâfir Mahmud Nedim'in Allah belasını versin. Bu esef verici hallerden sanki padişahın haberi varmış gibi bir süs veriyor, devletin hayrından başka birşey düşünmeyen padişâh hazretlerini de halkın gözünden düşürüyordu.

Bu arada bir tevhid-i divân fikrini ortaya çıkararak devletin mahvına çalıştığını aşağıda sâdıkâne anlatacağım vukuât ortaya koyduğu gibi cennet - mekân efendimiz hakkında risâle sahibi gibi sû-i fikir besleyenlerin fikirlerini tashihe yardımcı olacak ve masûmiyetini ortaya koyacaktır. Ayrıca onun hükümdarlıkdan düşürülmesine sebeb olanlar için de bir lânetleme olacaktır.

Şöyleki;

Birgün aşağılık Mahmud Paşa huzûr-ı şahâneye çıktığında tahsisât - hümâyunun zamanında yerine getirilemediği için özür diledi.

«Bir beye birikmiş tahsisatına mahsûben onbin lira kadar para gönderilecektir» diye **marûz**atda bulundu. Padişahın :

«Hangi beye gönderilecektir?.. sûaline karşılık,

«Atıf Bey kulunuza» dedi.

Bu arada, bana da itimadları olmadığını padişâh hazretlerine anlatmasına rağmen hâin kâfir defolub gittikten sonra Huzur-ı şahâneye çağrıldım. P dişah hazretlerinin iltifatlarına mazhar oldum ve devamla Padişah hazretleri:

«Mahmud paşa sana güvenmiyor.» dedi.

Ben de;

«Mahmud Paşay'la alıp vereceğim yok, vazifem, efendimizin fermanlarını harfi harfine yerine getirmek ve onların mârûzatını da hâkipâ-yı şâhâneye arzeylemekten ibârettir.» diyerek fikrimi açıkladım.

Efendimiz hazretleri

«Haberin olsun diye söylüyorum. Çünkü; bu adam ilk sadâretinde de böyle münâsebetsizliklerde bulundu. Hatta Başmâbeyinciyi değiştirmeme sebeb oldu. Tekrar böyle bir teşebbüste bulunacağını imâ etdi.» dedi.

Bu şekilde Padişâhım hazretlerinin teveccüh ve itimadını izhâr etmesinden dolayı ona karşı minnettarım. Ben de ona karşı minnet ve şükrân borcumu yerine getirdim.

Aşağılık Nedim Paşa bu yoldaki, telkinlerinin hiçbir fayda ve te'siri olmadığını anladı. Aklınca âcizlerini lekedar edip gözden düşürürüm diye bana yaranmaya başladı. Belki onu avucumun içine alırım fikrine kapıldı. Hatta mes'eleyi bilmemezlikten geldim. Birgün Mahmud Nedim Paşa padişâhın huzuruna çıkmak için geldi. Onu sarayın üst katına çıkarırken koynundan bir kâğıt çıkardı. Huzurda göğüs açmaması için onu kolunun yenine yerleştirdi. Kâğıdı koluna yerleştirdiğini gördüğümü anlayınca, hainâne bir tevfihâtda bulundu;

«Oğlumdan gizli değildir, inşallah devlete hizmet ettiğim gibi oğluma da yardımcı olacağım.» dedi.

Onun bu tutumu bana garip geldi. Artık haddinin bildirilip boyunun ölçüsünü almasının zamanı gelmişti. Onu merdivenin ortasında durdurarak şöyle konuştum:

«— Efendimiz bir pâdişâh-ı âlişan, zât-ı devletleri de bir vekil-i mutlaksınız. Binaenaleyh ikinizin arasında geçecek mahrem konuşmaları bilmem şart değildir.»

Kör Mahmud Nedimin İgnatiyefin tercümanı ve Rus hayranı olduğunu risâle sahibi de yazıyordu. Mahmud Nedim yaptığı işler karşılığı İgnatiyef'den para alıyordu. Aldığı paradan bir hisse de bana vermek istediğini söyledi. Velini'metim daha fazla beklemesin diye yukarı çıktık, odaya girdik. Padişâhın canı çok sıkılmış olduğundan bir kenara çekilmiş oturuyordu. Bir aralık leim Mahmud Nedim Paşa alçak sesle padişâh hazretlerine ma'ruzatda bulundu ise de daha öncekî münâsebetsizliklerinden dolayı sözlerine ehemmiyet verilmedi.

(Devamı var)

TUĞLU

BATTANİYELERİ
İmalât ve Toptan Satışı
Büyük Yeni Han zemin
Çakmakçılar Yokuşu
kat nu: 3 Tel: 22 42 61

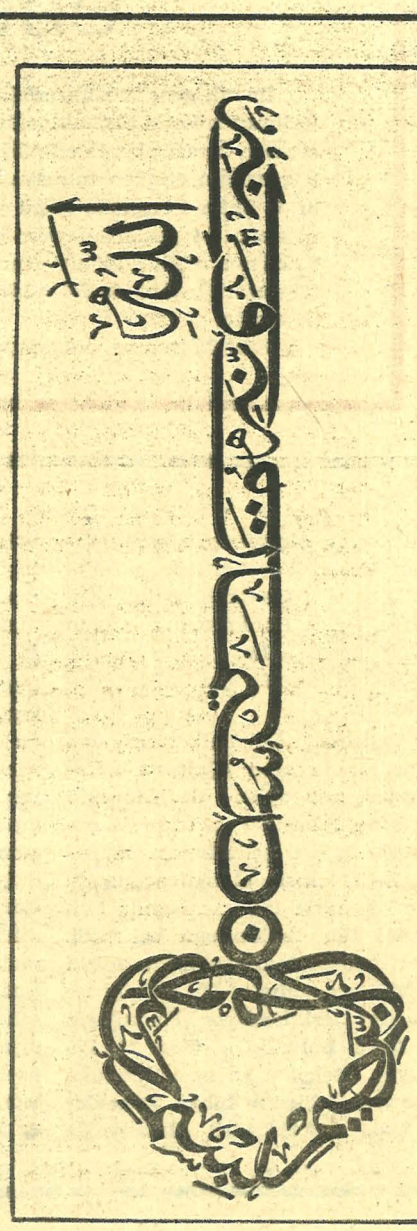

Piyasaya arzedildi

Gazetemiz Sebil tarafından abonelerine gönderilen ve büyük alâka ile karşılanan Hattat Yusuf Ergün tarafından anahtar şeklinde meşkedilen besmele tablosu, bilindiği gibi çok renkli ofset baskı tekniği ile hazırlanmış nefis bir eserdir. Beheri 7,5 liradan piyasaya arz edilmiştir. Toptan fiyatı 5 Liradır.
Sebil Yayınevi PK. 808 ISTANBUL adresinden temin edilebilir.

HİSAR mensucat
Döşemelik ve Perdelik kadife sanayii ve ticareti a.ş.
Toptan - perakende
İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı İSTANBUL
Tel 26 75 89 - 22 12 32

DİSK'te, CHP, TİP ve Komünist Partisi amansız kavgaya girdi

TKP GALİP

● DİSK'in polis kontrolündeki Umumî merk
çeken Rıza Güven ba

● Halil Tunç «İstifa»dan kurtuldu

3'lü koalisyonun kurulması arefesinde yaptığı basın toplantısı ile, böyle bir koalisyon hükûmeti'nin kurulması halinde **«Umûmî Grev»** e gidileceğini ve bu işi, kontenjan senatörlüğünden istifa ederek bizzat idare edeceğini söyleyen Türk - İş Başkanı Halil Tunç, sessiz sedasız senato koltuğunda otururken, Türk — İş'in diğer **«ılımlı»** (mûtedil) idârecileri hazırladıkları **«muhtıra»** yı Başvekil Süleyman Demirel'e verdiler. Aynı muhtıranın bir kopyası da Çankaya'da Korutürk'e bırakıldı. Böylece yüksek perdeden atıp tutmakla şöhret yapan Türk - İş'in senatör lideri Halil Tunç, istifa etmekten de kurtuldu.

Türk - İş'in adına **«muhtıra»** denilen ve aylardır hazırlıkları yapılan tekliflerini alırken Başvekil Süleyman Demirel, **«Bunları hep birlikte gayret ederek çözeceğiz.»** dedi.

Açıklanan taraflarıyla, Türk - İş'in tekliflerinin hep bilinen ve Türkiye'nin aktüel meselelerini ihtiva ettiği öğrenildi. Buna göre Türk - İş'in **«Umûmî Grev»**le tehdid ettiği hükûmetten istekleri şunlardı : **Meclisler çalışır hale getirilmeli, Sendikalar bölünmekten kurtarılmalı, siyasî istikrar sağlanmalı, fiyat artışları durdurulmalı, vergi adâleti sağlanmalı, asgarî ücret yeniden tesbit edilmeli, kira kanunu çıkartılmalı, işçi - memur tefriki kaldırılmalı, emeklilerin gelirleri arasındaki adâletsizlikler giderilmeli..**

Cumhuriyet Halk Partisi taraflıları ile Türkiye İşçi Partisi ve Türkiye Gizli Komünist Partisi taraflıları arasında patlak veren **«hakimiyet kurma»** kavgası solcu sendikaların konfederasyonu olan DİSK'te iki başlı idârenin ortaya çıkmasına sebep oldu. Maden-İş sendikasının son kongresi ile şiddetlenen ve Kemal Türkler ile birkaç yoldaşının hırpalanması ile basına akseden kavga birkaç gün içerisinde büyüdü ve DİSK idâre heyeti parçalandı. Bir gurup Kemal Türkler'in liderliği etrafında toplanarak DİSK büyük kongresinin çalışmalarını devam ettirirken, diğer gurup DİSK başkanvekili Rıza Güven'in etrafında yer alarak, büyük kongrenin iptâl edildiğini ileri sürdü.

Taraflar ayrı ayrı basın toplantıları düzenlerken, DİSK merkezi de polis kordonu altına alındı. DİSK'in şu sıradaki lideri Kemal Türkler, hadiseleri fırtınaya benzetirken, fırtına dindikten sonra bazı kimselerin karaya vuracaklarını, karaya vuranların da **«temizleneceğini»** söyledi. Buna mukabil Rıza Güven de yaptığı konuşmada, **«DİSK'i zorla ele geçiremezler, bizleri öldürmeleri pahasına da olsa bundan vazgeçmeyeceğiz»** dedi.

Şimdilik iki kampa ayrılmış gibi görünen DİSK idârecilerinin aslında **«koltuk» kavgası»** yaptıkları iddiasının yanı sıra ihtilâfın menşeinde **«ideolojik sebepler»** bulunduğu da ileri sürülüyor. Kemal Türkler ve çevresinin TİP temâyüllü oldukları belirtilirken, karşı gurupun da CHP paralelinde yürüdükleri ifâde ediliyor. Ayrıca her iki gurubun içinde Türkiye Gizli Komünist Partisinin elemanları bulunduğu DİSK'in birkaç aydır ilân ettiği ama muvaffak olamadığı **«Ulusal Demokratik Cephe»** teşebbüsünün Moskova yanlısı Türkiye Gizli Komünist Partisi'nin direktifiyle yapıldığı iddia ediliyor.

Disk'deki kavganın yakın bir istikbâlde yeni bir konfederasyonun teşekkülüne zemin hazırladığı kanaati kuvvet kazanırken, CHP'nin DİSK'le olan bağlarının da tamiri imkânsız şekilde koptuğu anlaşılıyordu..

„ALNI SECDELİ" AĞABEY...

Fethi Gemuhluoğlu ebediyete intikal

● Merhun

İmanlı gençlik zümresinin ızdırabını ızdırab edinmiş ağabeylerimizden **Fethi Gemuhluoğlu Hakk'ın rahmeti'ne kavuştu. Uzun seneler, siyâst plânda edindiği dostları ve geniş muhitiyle imanlı gençliğin elinden tutmaya gayret gösteren Fethi Gemuhluoğlu, 6 Ekim Perşembe günü Sahrayı Cedid kabristanında defnolundu. 54 yaşlarındayken vefat eden merhum Türk Petrol Vakfı'nın müdürlüğünü yapmaktaydı. Daha evvel de Maarif Müsteşarlığı gibi devlet kademelerinde değişik hizmetlerde bulunmuştu.**

Millî kültür ve üniversite muhitleriyle yakından alâkadar olan Fethi G
kurmuş ve p
ği geçmişti.
nüz talebelik

Merhumu
derin teessür
için fedakâr
oldu. Sebil,
luoğlu'na Ral
rına başsağlı

az/öz

● **AP Zonguldak Milletvekili Gültekin Kızılışık'ın boyunu aşmış genç kızlarıyla bikini ve mayolu fotoğraflar çektirmesi ve bunların renkli bir şekilde gazetelerde yer alması Zonguldaklı vatandaşlar tarafından infiâlle karşılandı. AP İl Teşkilâtı'nın dahi casusu olan fotoğraflar üzerine bir MSP'li vatandaş, AP'nin diğer zonguldak meb'usu Mehmed Zeki Okur'a gönderdiği mektubda «Söyle bana arkadaşını, söyleyeyim sana, seni.» dedi. Bilindiği gibi Mehmed Zeki Okur, seçim arefesi MSP'den istifa ile AP'ye geçmiş ve plâjlarda kızlarıyla birlikte yarıçıplak fotoğraf çektiren Gültekin Kızılışık ile birlikte milletvekili olmuştu.**

● Karabük Demir Çelik tesislerine yapılması düşünülen bir ilâve bölüm için, bundan altı ay önce Rûşen Gezici başkanlığındaki bir heyetle fâizsiz kredi veren DÜNYA İSLÂM BANKASI'na 10 milyon dolar kredi alabilmek maksadıyla müracaat edildi. Münya İslâm Bankası selâhiyetlileri hazırlanan projeyi beş gün gibi kısa bir zamanda tetkik ederek istenilen 10 milyon doları hemen çıkarmışlardı. Fakat aradan uzun zaman geçmiş olmasına rağmen, Mâliye Vekâleti belirtilen paranın çekilmesini tasdik etmediği için Dünya İslâm Bankasın'dan alınan fâizsiz kredi hâlen çekilip yapımı düşünülen tesisler için kullanılmamaktadır.

● Çalışma Vekâleti tarafından çıkarılmakta olan **«Çalışma Hayatımız»** adlı aylık dergide 1975 yılı sonu itibariyle yurtdışında çalışmaya giden işçilerimizin sayısının 731.817 kişi olduğu açıklandı. Âile itibariyle ise yurtdışında tam 143.025 âile bulunduğu belirtildi. Yurt dışında bulunan işçilerimizin 127.630'unu kadınlar 604.187'sini ise erkekler teşkil ediyor. Kadınların en fazla bulunduğu ülke 115.175 kişiyle Belçika, en az bulunduğu ülke ise 25 kişiyle Libya. Erkekler en fazla (428.818 kişi) Almanya'da çalışıyor. Erkeklerden sadece 2.720 kişi İngiltere'de bulunuyor. Yurtdışında bulunan çocuklarımızın sayısı ise 388.822 kişi.

● Başvekil Yardımcısı ve MSP lideri Prof. Dr. Necmeddin Erbakan, hükûmetin hazırlamakta olduğu **«Sosyal Paket Programı»** nın içinde üç ehemmiyetli hususun yer aldığını söyledi. Erbakan bunlardan ilkinin 3000 liraya kadar olan gelirden vergi alınmaması olduğunu, ikincisinin memurlara **«kira tazminatı»** ödeneceğini ve nihâyet geniş çapta bir mesken inşaatına hazırlandıklarını belirtti. İmâr ve İskân Vekâleti'nin büyük sanâyi mıntıkalarında prefabrik inşaatla dev bir mesken projesinin üzerinde çalışmakta olduğunu söyledi.

● 14 Ekim 1977 tarihinde vazife

müddetleri sona erer
jan senatörü» nün
cumhur yeni tâyinle
hat Erim, Özer Derl
Babüroğlu, Bahriye
Naci Ergin'in yerler
nacak kimselerin yi
yapısına sahib kimse
dan şüphe edilmiyor.
61 Anayasası Reisi
ettiği 15 kişiyi Sena

...te) ve Kemal Türkler'e karşı hareketin başını
...antısında... (aşağıda)

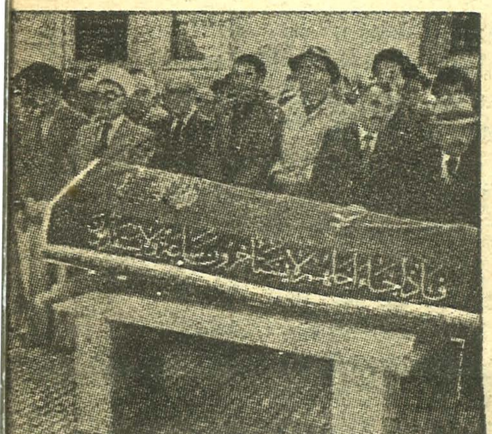

...uhluoğlu'nun cenaze namızı kılınırken...

...tti...

...uoğlu, matbuat sahasıyla da yakın temas
... genç imanlı gazetecinin yetişmesinde eme-
... evli ve iki evlâd babası idi. Evlâdları he-
...la bulunmaktadır.
... yaşta ebediyete intikâli iman cephesinde
...du. O'nun, diğergâm karakterini, gençliğimiz
...nı yakinen bilenler, derin bir azaba gark-
...edeli» gençliğimizin ağabeyi Fethi Gemuh-
...ahmet ve mağfiretini niyaz ederken dostla-
...r.

...Konten-
... Reisi-
...ak. Ni-
...âhaddin
...ve Sait
...in olu-
...nı kafa
...acağın-
...iği gibi,
...'a arzu
...yin et-

me selâhiyeti tanıyor. Kontenjan Senatörü adını taşıyan, Senato'nun bu azaları için umûmiyetle «Çankaya namzetleri» gözüyle bakılıyor. Gerçekten halen Reisicumhur olan Fahri Korutürk de milletin reyiyle seçilerek Senato'ya girebilmiş bir kimse değil, böyle bir tâyinle, Kontenjan Senatörü olmuş, mütakiben de Devlet Reisliği'ne seçilmişti.

...AT
...Büyük Üstadı
...LAH ÖRS
...Cenazesi, 9 Ekim 1977 Pazar günü
...köy, Osmanağa Camii'nden
...arlığında Hakkın rahmetine
...haberi kardeşlere duyururuz.
...[illegible] BÜYÜK LOCASI

Eski üstadlarının ölümünü, yerli masonlar ilânlar vererek duyururken, artık «maske» takmaya dahi lüzum görmedi.

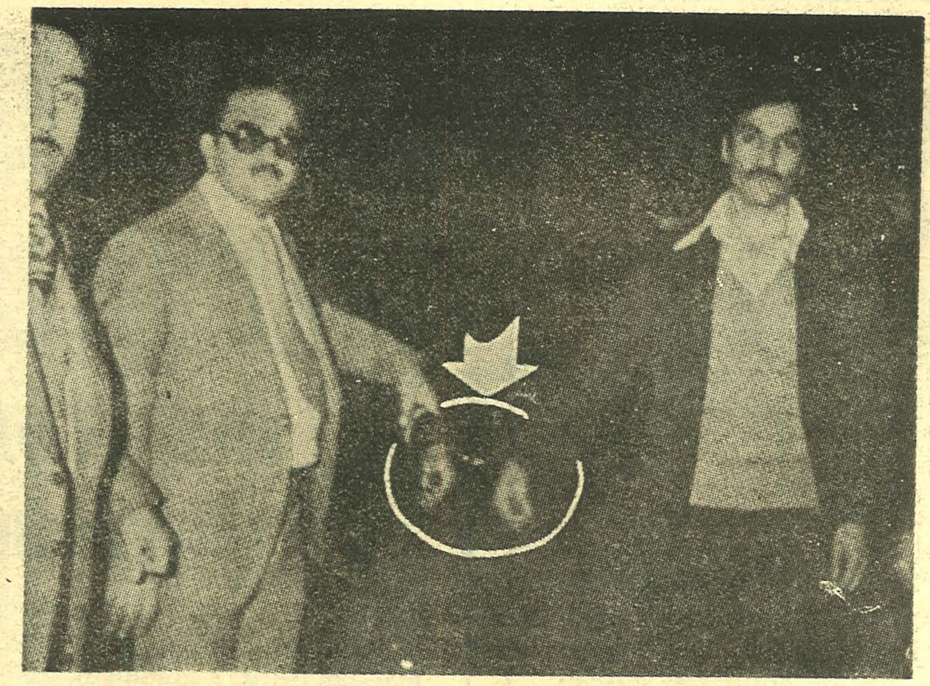

● Gazeteci İlhan Ezik elleri kelepçeli hapishaneye götürülürken...

AYNI BELÂ

163'üncü maddenin hışmına bir gazeteci daha uğradı

İlhan Ezik kelepçelenerek götürüldü...

163. Madde belâsından bir gazeteci daha âdi hükümlüler gibi tevkif edilip kelepçe vurularak, Istanbul Üsküdar Paşakapısı Cezaevi'ne tıkıldı. Böylece Paşakapısı hapishanesin'de 4 aydan beri cezalandırılmaya çalışılan yazarımız Selâhaddin Eş'in yanına bir gazeteci daha aynı suçu işlemekten gitti.

Sabah gazetesi'nin eski yazıişleri müdürlerinden İlhan Ezik, Selâhaddin Eş gibi 163. Madde'nin hışmına uğrayarak, geçtiğimiz hafta evinde tevkif ve, yine o esnada tevkif olunan bir «rüşvetçi» ile kolkola kelepçelenerek 13 ay on günlük mahkûmiyetini doldurmak üzere hapishaneye götürüldü.

İlhan Ezik, bir tarihlerde Sabah gazetesinde fıkra yazarlığı yapmakta olan Selâhaddin Eş kardeşimizin kaleme almış olduğu 5 Mart 1975 tarihli «Devlet ve Mülkiyet Anlayışı» başlıklı yazıdan mes'ul müdür olmak sıfatıyla 163. Maddeye muhalefetten hüküm giydi. Bilindiği gibi aynı yazıdan Selâhaddin Eş bundan dört ay evvel tevkif edilmiş ve Paşakapısı hapishanesine tıkılmıştı. İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nce lâikliğe mugayir bulunan bahsi geçen yazının sahibi ve yazının neşrolunduğu gazetenin yazı işleri müdürü ayrı ayrı 13 ay 10 gün ağır hapis ile cezalandırılmışlardı. Mahkeme Selâhaddin Eş'in yazısında lâikliğe mugayirlik hususunda bir «sarahat» bulunmamasına rağmen «genel akışından ve ifade tarzından suç unsuru bulunduğuna karar vermişti. Mahkemenin kararı Temyiz tarafından da tastik olununca Selâhaddin Eş ve İlhan Ezik'in haklarındaki 13 ay 10 günlük hüküm kesinleşmişti.

Evinde çoluk çocuğunun gözleri önünde tevkif ile kelepçelenerek hapishaneye götürülen İlhan Ezik evli ve bir evlâd babasıdır.

Diğer taraftan Başvekil Yardımcısı Alpaslan Türkeş'in İlhan Ezik'in kelepçelenerek götürülmesini protesto eden ve mes'uller hakkında takibat açılmasını isteyen beyanatı memnuniyet uyandırdı. Türkeş ayrıca Yazı İşleri müdürlerinin mes'uliyetinin daraltılması icabettiğine işaret ettikten sonra [illegible] ...nlandı.

CHP ve DİSK'ten sonra AP de sancılandı!

Herkesin dikkatleri «Konuşacağım ama korkuyorum..» diyen teşkilât temsilcilerinin ve «partide antidemokratik baskılar var..» feryadını koparan meb'usların birbirine girdikleri CHP üzerine iken, ansızın gelişen hadiselerle AP ve Süleyman Demirel üzerine çevrildi. Öyle ki, Adalet Partisi içinden yükselen sesler, parti idarecilerini tenkidden de öteye geçerek basbayağı bir «başkaldırma» şekline gidildi. Dahası Demirel'in istifasını istenilmekle kalınmıyor, AP Lideri'nin «temizlenmesi icâbettiği» ileri sürülerek, mahkeme huzuruna çıkması isteniyordu. Bu istekte bulunan kimse ise, alelâde bir partili değil partinin Konya Milletvekili idi.

Bütün bu gelişmeler Sebil'imizin daha evvel okuyucularına ulaştırdığı haberi doğrular mahiyetteydi. Bilindiği gibi Sebil'imiz «Az-Öz» sütûnumuzda AP-de bazı kıpırdanmalar olduğuna işaretle bazı masonların AP-CHP koalisyonu için Demirel'e muhtıra verdiklerini duyurmuştu.

Haberimizi takiben birkaç gün sonra, AP'den ilk ses yükselmişti. AP İzmir İl Başkanı bir beyanat veriyor ve mutlaka AP-CHP koalisyonunun iktiza ettiğini ifade ile, halihazırda AP'nin tabanda rey kaybına uğradığını ileri sürüyordu. Bundan sonra ise, AP Gurubu bir toplantı yapıyor ve bu toplantıda söz alan meb'uslar sert dille Demirel'e yüklenerek, «Koalisyonun kendilerine pahalıya mâl olduğunu» söylüyorlardı.

Aynı esnada sol basının malûm kalemleri ise, «10 tane beyaz adamın» kuracağı gurupla Türkiye'de çok şeyin olacağını olacağını söylüyorlar, ısrarla AP içinden kopacak ve hükûmete cephe alacak 10 milletvekilinin «kahramanlığını» işliyorlardı.

Demirel ise, mukabil beyanatında «Koalisyonun idamesinde fayda olduğunu» belirtiyor, tenkidlerin her partide olabileceğini söyleyerek, havayı yumuşatmaya çalışıyordu.

Ne var ki, görünen gerçek şuydu: AP içinden koltuk dağıtımından istifade edememiş, ancak, muhalefet tarafından devamlı olarak sırtları sıvazlanmakta olan sayıları 15'i bulabilecek bir grup teşekkül etmişti ve bunlar ilk kıpırdanmaları başlatmışlardı.

Aslında AP lideri Demirel hükûmetle 4 yıl yürüyüp gidemiyeceğini biliyordu. O da «iğne üstünde» oturmaktan şikâyetçiydi. Ama, koltuktan ebediyyen olma korkusuyla «iğnelere» tahammülü çıkar yol olarak görüyordu. Gerçekten CHP ile kurulacak bir koalisyon halinde kendisine başbakanlığın verilmeyeceğini biliyordu. Gerçi, Ecevit de bu sırada başbakan olmayacaktı. Ne var ki, Demirel alıştığı bir mevkiden uzun müddet ayrı kalmaya tahammül edemezdi. O'nun düşüncesi 1981'e yaklaşıldığı esnada anlaşılacaktı. Belki değil, AP açısından o zaman şimdiki «muhalefet seslerinin» dile getirdiği formül «çözüm» olabilirdi. Yani 1981 seçimlerine yaklaşılırken, koalisyon bozulur ve CHP ile «tarafsız bir başbakan»ın kuracağı iki partili hükûmete yanaşılabilirdi. Böylece seçim arefesinde AP'nin tabanını yemekte olan partiler iktidardan uzaklaştırılmış olurdu. Böyle bir formül 3 sene sonrası için geçerli görünebilirdi, ama şimdiden böyle bir AP-CHP hük'meti kurmak, «milletin vermediğini CHP'ye teslim etmekten başka birşey olamazdı.»

Fakat, Demirel bunları, ileri geri çıkışlar yapan «15 Beyaz adam» a nasıl anlatacaktı?..

TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

Teşhis...

Türkiyede kırık dökük bir «Sağ Basın» vardır. Gazetesi, mecmuası, kitapçılığı hep arka sıralarda, boynu bükük, mazlum ve mağdur... Baskı kâğıdının kalitesizliğinden tutun, görünmez klişelere, estetikten mahrum mizanpaja, yazı ve yazar kadrosuzluğuna, bir dilencinin bile aylık kazancının çok altında ödenen ücretlere, ilân ve reklâm azlığına, dağıtımını bazı «basın tröstleri»nin vicdan ve merhametine terketmesine kadar, aktüel seri ve müessir bir gazetecilik yapamayışa kadar her mevzuda binbir ızdırap ve çile içinde olmasına rağmen, garib bir teslimiyet içinde halinden memnun görünen bir «Sağ Basın» vardır. Kendi içinde parça parça... Kimisi bir dinî hizbin nâşi v-iefkârı, kimisi siyasî bir temâyülün vasıtası, kimisi bazan şu, bazan bu partiliye hitap etmekle hayatiyetini sürdüren, kimisi münevver kadroların eline ulaşabilmek çırpınışı içinde olan bir «Sağ Basın»...

Hepsinin temelinde, müstesna bir ruh haletinin ve bir fazletin yer tuttuğunu, hepsinin de içli ve samimî bir arzuyla Müslüman - Türkiye'nin mes'ud ve müreffeh gelecekiere kavuşması dileğinde olduğunu bildiğimiz bu perişan «Sağ Basın», milletin inanç, fikir ve ruhunda en üstün bir yer ve bir nisbet tutmak gibi bir avantaj içinde bulunmasına rağmen, Anadolu insanı gibi mahcup, sıkılgan, hamlesiz, mütevâzi bir hal içinde meydanı «kalem» ve «kelâm» sahtekarı, gayri millî, gayri ahlâkî, gayri insânî ve vahşi bir çılgınlar, parsacılar zümresine teketmiş görünüyorlar.

Çılgınlığın avantajını devşiren bu parsacı zümre, teknolojinin kendilerine verdiği son sistem imkânlarla şehveti, müdeyi, şöhreti, fikirsizliği, boşvermişliği, (kendi tâbirleri ile) gır gır'ı, alabildiğine istismar etmekle meşguller. Devletin en ciddî makam masalarına kadar sızmağa muvaffak olmuş görünen bu lâubali organlar, iyi bilelim ki, devlet adamlarımızı gaflete, memurlarımızı zaman zaman tembelliğe, hattâ terbiyesizliğe, hanım kızlarımızı iffetsizliğe, genç delikanlımızı züppeliğe, sokakları cıvıklığa sürüklüyorlar. Hristiyan - Batı, sosyal hayatının bütün kazuratını, bir lâğım mesabesinde gördüğü Türkiye'ye, bu piçleşmiş mevkuteler eliyle boşaltıyor. Kimse farkında değil «devrimcilik - çağdaşlık - modernizm» adına bir milletin bütün mânevi değerleri çökertiliyor. Kimse farkında değil. Bu cıvıklık içinde, daima ciddî düşüncelere ve fikirlere muhtaç olan insanımızın kafasına, bu ihtiyacını tatmin edeceği telkini içinde «kızıl ideolojiler» «masonik düsturlar» veriliyor. Millet, kontrolsuz bir zehirle karşı karşıya geliyor. Kimse farkında değil.

Bütün bu olanlar karşısında, perişan «Sağ Basın» ise, zaman zaman hiddetli, sevinçli, heyecanlı manşetlerle ulvî bir dâvanın sloganlarını veya gereklerini okuyucularına çok mahdud bir tiraj içinde sunmağa çalışıyor. Günler, aylar ve yıllar «Sağ Basın»ın varlığını koruma savaşı, çılgın «basın tröstleri»nin ise gittikçe artan bir iştahla semirme ve sömürme savaşı vermesi ile geçiyor.

«Sağ Basın» varlığını ve mevcud statükoyu başarı ile muhafaza edebilse bile, yıldırım sür'atiyle gelişen teknolojik şartların hızı karşısında, maâlesef gerileme durumuna istemeden düşmüş oluyor.

«Sağ Basın»a âid mevcud örneklerin, tek tek para, malzeme, tesisler, personel, dağıtım'da bir işletme olarak, büyük bir atılış, yapması şimdilik mümkün görülmediğine ve bu pasif tutumun böylece devamına (ne temsil edilmeğe çalışılan dâvâ yönünden ne de İslâm esprisinin çağdaş hamle zarureti açısından) imkân kalmadığına göre, yapılacak en akıllı hareket ciddî bir «Sağ Basın Birliği»nin derhal kurulması olacaktır.

ortadoğu/dan

SAİD ŞAMİL

FİLİSTİN DÂVÂSI ve YAHUDİLER

Ürdün lejyonunun takındığı tı hâsımâne tavırla, başkumandan Şerif Abdullah'ın yayınladığı bu mazmunsuz beyan Filistin davâsına tevcih edilmiş açık bir saldırıydı. Demek ki, kurtarıcılık şiarıyla Filistine koşuşan bu kuvvetlerin hakiki vazifeleri Yahudiler'e karşı şahlanan Filistin mücâhid kadrosuyla müslüman Filistin halkının mukavemet ve kudretini yıkmaktı.

Müftü hazretlerinin ifahına göre, o sıralarda Arap varlığının zaferini hezimete, kudretini zaafa, gururunu zillete çeviren putlaştırılmış üç İngiliz vardı. Genel Kurmay Başkanı Brigeder Glob, İstihbarât-ı Umûmiye başkanı Generâl Krayton ve Arap dâvâlarıyla Filistin'e âid mevzuları yahudi çıkarlarına göre dışa aksettiren Generâl Sbirz'di Anlaşılan İngilizler'in bu üçlü sacayağı o devrin Arap devlet ricâlini istedikleri gibi kullanmasını biliyorlardı. Başka türlü Filistin dâvâsı böyle aptalcasına birkaç hafta içinde Müftü hazretlerinin açıkladığı gibi parlak bir zaferden kahkarî bir hezimete çevrilemezdi.

Müftü hazretleri diyor ki: Glob'un yaptıklarını haber alınca bu tedbirlerin ihdas edeceği yıkıntının azameti beni ürküttü. Bunun için bizzat Filistin'e gidip buna karşı gereken tedbirleri almaya karar verdim. Daha önce Filistin'e gitme arzularıma Arap hükûmetleri karşı gelmişlerdi. Bu bakımdan düşüncelerimi bu kerre gizlemeye mecbur kaldım ve bir yolunu bulup Kahire'den hareketle 28 Eylül 1948 de Filistin'in bir parçası olan Gazze'ye geldim. Orada derhâl Filistin millî meclisini toplantıya dâvet ettim. Bu sûretle Filistin millî hükûmetinin kurulması hukukî esasa bağlanmış oldu.

Ayrıca Filistin mücâhidlerinin durumlarını tahkim için Rafah'dan Cenin'e kadar savaşmağa kadın erkek bütün Filistinlileri savaşa katılmalarını temin için millî irâdeye dayanan olağanüstü silâha sarılma çağrısı yapıldı.

Müftü hazretleri Arap ülkelerinde perde gerisinde dönmekte olan bütün dolaplardan teferruatıyla haberdardı. Fakat İngiliz, siyonist ve Amerikalıların cânıyâne tasaddilerine karşı ne pahasına olursa olsun Arap ricâliyle anlaşmayı mutlak bir icap sayıyordu. Bu yüzden en hassas durumlarda bile, Arap hükûmetleri tarafından yapılan sessiz müdâhalelere şahsen bile bile inkiyâd zorunda kalıyordu. Şimdi bıçak kemiğe dayandığına göre bu kardeş ülke hükûmetlerine muhatap, aynı hukukî temellere dayanan bir Filistin hükûmeti kurmakla Filistin denilen varlığa bir dirilme kudreti kazandırabileceğini ümidinde idi. Umûmî seferberliğe gelince bu yerinde hem de zamanında alınmış bir karardı. Çünkü Arap hükûmetlerinin Filistin'e tahrik ettikleri birliklerin vazifesi yahudileri denize dökmek değildi. Anlaşılan bu hükûmetler Mısır'da Kıptiler, Irak'ta Süryaniler, Lübnan'da Marunîler gibi Filistin'de de Yahudiler'in bulunmasında büyük bir mahzur görmüyorlar idi. Onun için öz çıkarları çıkmazlara sürüklemesin diye Filistin cephesini tasfiye etmeyi ehven-i şer buluyorlardı. Bu habâsetten maalesef ne Arap halkı, ne savaşa giden erler, ne de onları idâre eden subaylar haberdardı. İngiliz haricîyesi tarafından hazırlanan bu tertibin tedürriyâtına (içyüzüne) ancak Arap devlet ricâli ile Brigeder Glob muttali idi. Bu bakımdan Glob'un tatbikata başladığı Filistinliler'in yeniden silâhtan tecrid ameliyesi, kendine has masnu (sun'î) bir ihtirâ sayılamazdı.

Bakın Müftü hazretleri ne diyor : Filistin Millî Meclisi'nin Filistinlileri savaşa dâvet etmesi ve zoraki hududlar dahilinde Filistin'in tamamiyet-i mülkiyesini tekeffül eden millî bir misakın yayınlanması, Filistin halkında yeniden ümidler husûle getirdi. Gazzeye Filistin'in her tarafından hey'etler akın ediyorlardı. Yine o sıralarda Gazze mıntıkasında küçümsenemeyecek azamette bir mücâhid kadrosu silâha sarılmış benimle beraber hareket etmek için tetikte bekliyorlardı. (Devamı var)

Yakın tarihimizde

Meçhûl kahramanlar

«Müddei târih ve vatandır!..»
Ali Şükrü Bey

DEVAM EDEN SİYÂSÎ GERGİNLİK ÜZERİNE
TRABZON'A GÖNDERİLEN RESMÎ BİR TAHKİKAT
HEY'ETİ'NİN BASKILARI KARŞISINDA

Müdâfaa-i Hukuk Hey'eti toptan istifâ etti...

Kadir Misıroğlu

37

Kahyâ'nın bu durumu hiç şüphesiz başta Sâmi Sâbit Karaman olmak üzere mahallî hükümet adamlarının uzun zaman şikâyetlerini mûcip olmuş ve Şark Cephesi Kumandanlığı'ndan Ankara'ya kadar defaatle aksettirilmiştir. Şikâyetler umûmiyetle Trabzon Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti mensuplarını da içine aldığı ve Fırka (Tümen) Kumandanı Sâmi Sâbit Karaman (Paşa'nın tazyikleri onlara da şâmil bulunduğu için, cemiyet reisi sıfatıyla Barutçuzâde Hacı Ahmed Bey geçmiş kendisi ve arkadaşlarının hizmetlerinden bahseden müteaddit telgrafla BMM'ne M. Kemâl ve Karabekir Paşa'lara kumandanın selâhiyetini tecâvüz ettiği yolunda şikâyetlerde bulunmuştur. Bu arada Ali Şükrü Bey'le de irtibatta olduğu Trabzon'daki olup bitenlerden O'nu da haberdar ettiği hem Sâmi Sâbit Karaman'ın ve hem de Kâzım Karabekir Paşa'nın adı geçen hâturatlarına derc edilen vesikalardan anlaşılmaktadır.

Gerçekten Sâmi Sâbit Karaman Trabzon'daki gerginlik üzerne Ali Şükrü Bey'in kendisini ziyâret ederek bu esnada bir çok mülâhazattan sonra muhâvereyi yine Kâhya'ya irca etmiş ve muslihâne bir hâl sûreti bulalım 104 demiş olduğunu belirtmektedir.

Ali Şükrü Bey'in gerek Kâhya ve gerekse Müdâfaa-i Hukuk hey'etini korumaya çalışması gâyet tabiî idi. Zira Kâhya iskeledeki tahsilâtını Müdâfaa-i Hukuk adına yaptığı gibi bu cemiyetin aynı zamanda bir nevi müşâviri durumunda idi. Üstelik ithamlar her iki tarafa birden yapılıyordu. Ali Şükrü Bey de Millî Mücâdele'de ilk kıvılcımı parlatmış olan bu insanların rencide edilmesini asla arzu etmiyordu. Buna rağmen mes'ele mahallî kumandanlıkça dallandırılıp budaklandırılarak sağa sola aksettirilmişti. Buna ilâveten Müdâfaa-i Hukuk mensupları ile Sâmi Sâbit Karaman'ın birbirlerini karşılıklı itham etmeleri üzerine mes'elenin mahallinde tahkiki gerekli görülmüş ve Mirlive (Tuğgenerâl) Ali Said Paşa riyâsetinde bir hey'et Trabzon'a gelerek resmen tahkikata başlamıştır. Bu hey'et, 9.2.1338 tarihli raporunda:

«.....

5 — Bu zevatın pek nâzik ve müşkil zamanda Hey'eti Merkeziye'yi teşkil ve buhranlı anlarda hükûmete zahir oldukları kabili inkâr değildir. Ancak başlıca şiarları mülki ve askerî memurîn-i mahalleyi birer sûretle arzularına tâbi kılmak veya tebdil ettirmek olduğundan dâima muhayyer hareket eden şimdiki vâli ve kumandan böyle mesâvisi tezâhür edenlere bittabi teşrik-i mesâi edemiyorlar.

6 — Hesapların tedkike ve hassaten Halil Paşa vesâireye sarfiyatlarına dâir ağır sualler tevcihine başladığımız dakikadan itibaren içlerinden beş zat Reisle diğer iki refikine muârız bir vaziyet alız ve dördü istifaya karar verdiler. Bu ihtilâfları sebebiyle Hey'etimizce tedkikat intaç edilmeden evvel müştereken istifa ettiklerini şifahen bildirdiler.

.....» 104

Görüldüğü üzere Tahkik hey'etinin raporu son derecede mülâyimdir. Halbuki işe başladığı andan itibaren sayısız ihbarlar almışlardı. Bunlarda gerek Kâhya ve gerekse Müdâfaa-i Hukuk Hey'eti hakkında akla gelmedik iftiralar yapılıyordu. Muhbirlerden biri de o zaman Trabzon'da «Güzel Trabzon» adıyla bir gazete çıkarmakda bulunan Ali Becil Bey'di. Sâmi Sâbit Karaman Bey'in hâtıratından anlaşıldığına göre 105 Ali Becil Bey, BMM riyâsetine kadar telgraflar çekerek ortahğı velveleye vermeye ve Ankara'ya yaranmaya çalışmıştır. Gerçekten bu sırada O'nun çıkarmakta bulunduğu «Güzel Trabzon» ile «İstikbâl» gazeteleri arasındaki çekişme kendisini Ankara'ya yaranmaya çalışmıştır.. Gerçekten bu sırada O'nun çıkarmakta bulunduğu «Güzel Trabzon» ile «İstikbâl» gazeteleri arasındaki çekişme kendisini Ankara'ya tanıtmış ve bilâhare meb'us olmasını sağlamıştır.

طرابزون مبعوثی
علی بجیل بك

● Ali Şükrü merhum ve Trabzon Muhafaza-i Hukuku Milliye mensuplarına karşı çıkarak Ankara'dakilerin gözüne giren ve ikinci devre «Trabzon Meb'usu» yapılan «Güzel Trabzon» gazetesi sahibi ALİ NECİL BEY

Sâmi Sâbit Karaman Bey'in kendisi de tahkik hey'etine bizzat şu yazıyı yazdığını bildirmektedir:

Tahkik Hey'eti Riyâsetine
Trabzon, 2.1.338

Trabzon Kayıkçılar Kâhyası Yahya'nın Halil Paşa'ya gönderdiği mektubun fotoğrafisi alınmış ve zâhiri tasdik edilerek işbu evraka raptedilmiştir.

Aslı mahfuz olan bu mektup, Halil Paşa'nın Bolşevik takibatına uğrayarak firar ettiği zaman, Batum Başşehbenderliğine tevdi zoruna kaldığı mühürlü dosya içinde zuhur etmiştir.

Şark Cephesi kumandanlığı nâmına, Fırkaya (Tümene) gönderilen bu dosya, mezkûr kumandanlığın müsaâdesi ile, mahremiyeti muhâfaza edilmek üzere bizzat tarafımdan açılmıştır.

Mektubun münderecatından Enver Paşa ve rüfekası (arkadaşları) hesabına Trabzon'da taklib-i hükûmet (hükümet-i devirme) gâyesini istihdaf eden bir cemiyet teşkil edilmiş ve bu cemiyette, mektubu gönderen Kâhya Yahya'nın en nâfiz bir âzâ olduğu tamamen tezhür etmiştir.

Doktor Raik'in cemiyet âzasından olduğu aynı mektuptan anlaşılan, Yomuralı İmam Rahmi'ye gönderdiği fotoğrafının altına yazdığı ibâreden de, mevcûdiyeti teeyyüd eden bu cemiyetin «bozuk parti» tesmiye edildiği öğrenilmiştir.

Bu fotoğrafı Şark Cephesi'ne gönderilmiştir.

Bu dosyanın içinde bulunan diğer bazı muhâberât (yazılar) dahi, memleket içinde ve bilhassa Trabzon'da hükûmet-i milliyenin ıskatını emel edilmiş gizli bir cemiyet teşkilât ve teşebbüsâtını meydana koymuş ve Kâhyanın mâhud mektubu münderacatını müeyyid bulunmuştur.

Bu vesikaların bir kısmı, görükamlara gönderilmiş ve tahkik ve len lüzum üzerine muhtelif matedkike devam edilmekte bulunulmuş ve alelhusus, mes'elenin rûyet mercii yüksek makamlarca henüz tekarrur ettirilmemiş olduğundan, tahkikat ve tedkikatın inkişâf-ı âtisini (gelecekteki gelişmesini) teşviş (karıştırma) ve işgâl etmemek için keyfiyetin mahremiyetine fevkalâde itina zarûreti derkârdır.

Mes'elenin ona göre idâre buyurulması lüzumunu arzederim.

S. S.» 106

---

104. Kâzım Karabekir a.g.e. Sh. 336 - 337
105. Sâmi Sâbit Karaman — a.g.e. sh. 72 vd.
106. Sâmi Sâbit Karaman— a.g.e. sh. 134-135

GAZETELERDEN

● Ümraniye gecekondu havalisinde hüviyeti meçhul doktorlar «Halk komitesi» emrinde «halkla bütünleşme» gayretinde... Ama kim bunlar?.. Sualin cevabını her halde düzenin muhafızları biliyorlardır!..

MAO USULÜ «EYLEM!»

Üstte yanda gördüğümüz fotoğrafta yer verilmiş, onun da üstüne «İstanbul'un göbeğinde bir gerçek» ibâresini taşıyan kilise konmuştu. Acaba neydi bu gerçek, haberin başlığı ile ifşâ ediliyordu «Ümraniye'de halk komiteleri kuruldu» Neresiydi bu Ümraniye?. İki ay kadar evvelini hatırlayanlar bu suâle kolayca ama dehşet içinde cevap veriyorlardı Ümraniye bir gecekondu mıntıkası idi ve bu gecekonduları yıkıma gidenlerle «öğrencilerin kışkırttığı gecekondu halkı» çarpışınca 5 kişi ölmüş, 50 kişi yaralanmış ve kanlı hadiseden sonra yüzlerce insan nezârete alınmıştı. Adliyeye intikal ettirilenlerin dâvâları hâlen devam etmekteydi.

İşte iki ay kadar sonra Hürriyet renkli fotoğraflarla süslediği bir haberle tekrar Ümraniye fâciasını orta yere getiriyordu. Bu defâ kan ve barut yoktu haberde bil'akis garip bir «hümanizm» insanseverlik propagandası estiriliyor, birilerinin kurduğu «halk komiteleri» nin faaliyetleri anlatılıyor aynen şu satırlaryer alıyordu.

«Yıkım çalışmaları sırasında çıkan çatışmada beş kişinin öldüğü, binlerce gecekondudan oluşan Ümraniye'deki 1 Mayıs Mahallesi, burada oturanlar tarafından seçilen bir «Halk Komitesi» tarafından yönetilmeye başlandı. Yeni halk komitesine bağlı alt komiteler arasında yapılan görev taksimiyle, mahallenin ihtiyaçlarının karşılanması için çalışmalar yapılırken, yıkılan gecekondulardan 600'ü yeniden inşa edildi. Buldozerlerin yerle bir ettiği gecekonduların yapımı için uzun uzun düşünen mahalle sakinleri, sonunda bir komite oluşturma kararı aldılar. Açık oy ve açık tasnifle seçilenlerden oluşturulan halk komitesine bağlı alt komiteler de kuruldu.

«Briket komitesi, sağlık komitesi, su komitesi, propoganda komitesi» adını alan alt komitelerde görevlendirilenler, 1 Mayıs Mahallesi'nde yönetimi ele aldılar.

Bu arada bir de propoganda için bir alt komite kuruldu. Üç bine yakın insan yağmur altında, damı açık, duvarı yıkık ev benzeri harabelerde otururken 1 Mayıs Mahallesi'nde 600 gecekondunun yeniden inşası tamamlandı. Bu arada açıkta kalan aileler arasında bulaşıcı hastalıklar görülmemesi, görüldüğü takdirde ilk anda tesbiti için bir de sağlık komitesi kuruldu. Sağlık konusunu yüklenen alt komite de, Kızıltepe Sağlık Ocağı'nı kurdu. Bu sağlık ocağında adları açıklanmayan bir çok doktor, mahalle sakinlerini sabah ve akşam saatlerinde ücretsiz muayene etmeye başladı.

Her gün yeni bir çivi çakılan, her gün yeni bir kapı takılan 1 Mayıs Mahallesi'nde halen açıkta kalan ailelerin gecekondularının da kış başlangıcına kadar yapılacağı bildirildi. Bir alt komite de mahallede oturanların çocuklarının okullara kayıt işlemlerini yaptırmaya başladı. Halk komitesinin yönetimi içindeki 1 Mayıs Mahallesi'nde açıkta kalanların, şimdilik yapımı tamamlanan gecekondularda bir ya da iki aile halinde barınmaları için uğraşıldığı belirtildi.»

Haber işte bu kadardı. 1 Mayıs kanlı komünist hâdiselerinden ismini alan mahalle'nin fakir-fukara halkı bu habere bakılırsa kendi kendilerine teşkilâtlanmışlar evvelâ bir **«Halk Komitesi»** ve ona bağlı olarak da **«Briket, sağlık, su propaganda komiteleri»** kurmuşlardı. Bayağı iyi de çalışıyorlardı çünkü, 600 gecekondu yeniden insa edilmişti, briketler kamyon kamyon geliyor, su işleri tamamlanıyor, birtakım doktorlar denildiği gibi sabah ve akşamları geliyorlar hastalarla meşgul olup bedava ilâç dağıtıyorlardı.

Geri kalan **«Propaganda Komitesi»** nin de vazifesini lâyıkıyla yapmakta olduğu, Hüriyet'in birinci sayfasını süsleyen bu haberle meydandaydı.

Ancak, kazın ayağı bundan mı ibâretti, yoksa tıpkı kanlı çatışma esnasında olduğu gibi şu **«öğrenciler»** denilen, bir kısmı içeri atılan **«Maocu komünistler»** mi vardı?..

«Komiteler» biçare gecekondu halkı tarafından mı, yoksa bunlar tarafından mı kurulmuştu?..

Elbette, mevcud düzenin istihbârat teşkilâtı, polisi, jandarması vaziyetten haberdar olsa gerekti ve lâzımgelen tedbirleri almıştı!..

Komiteler kimlerden teşekkül ediyor, briketlerin paraları nereden geliyor, bedava ilâç dağıtan **«doktor»** diplomalı adamları kimler vazifelendiriyor, **«düzenin koruyucuları»** biliyorlar olsa gerekti.

Ama herkesin bildiği, sadece Türkiye'de değil, bütün dünyada çalışma taktikleri tanınmış bir başka gerçek vardı ki, onlardan **«Maocular»** diye söz edilmekteydi.

Bunlar, Kızıl Çin'in geçen yıl ölen komünist lideri Mao'dan ismini alan Moskova düşmanı ancak, Pekin taraflısı komünistlerdi. Nihaî hedefleri bütün komünistler gibi aynıydı ama, komünist bir rejimin kurulması için takibettikleri **«metod»** ayrıydı. Moskova, birtakım partiler yoluyla iktidar için çırpınırken, Maocular komünist rejimin ancak ve ancak **«halk ihtilâli»** ile olacağını bunu da sâdece işçiler değil, Moskova'nın iddiasının aksine **«tutucu köylüler»**in iştirakiyle olacağını söylüyorlardı. Parti - pırtıya lüzûm yoktu. **«Aydınlar»** yani münevverler okumuş - yazmış olanlar ve bilhassa gençler, işçi-köylü farkı gözetmeksizin fakir - fukara halkın arasına sızacaklar, onları mevcud düzene karşı **«bilinçlendirecekler»** bu arada halkla **«bütünleşecekler»** ve onların itimadını kazandıktan sonra silâhlandırıp başlarına geçerek dövüşe dövüşe iktidarı ele geçireceklerdi.

Bu iş için komünist militanların, halkın, düzenin çarpıklığından doğan dertlerine sahip çıkması icâbediyordu. Meselâ hubûbat müstahsili köylünün **«taban fiyatı»** derdi bunlardan birisi idi. Kezâ, gecekondu halkının **«ev»** derdi de Maocu komünistler için istismarı ve üzerine eğilinmesi gereken bir mes'eleydi.

Gecekondu halkının yaralarının sarılması için çalışırken pekâlâ bunlar **«bilinçlendirilir»** ve itimatları kazanılarak **«yuvalanma»** diğer komünist tabirle **«Kurtarılmış bölgeler»** teşekkül ettirilebilirdi. Mao, Çin'de işe aynen böyle başlamıştı. Zamanla **«kurtarılmış»** yâni komünist militanların hâkimiyeti altına girmiş mahallleler, semtlere, semtler şehirlere, şehirler diğer şehirlerin katılmasıyla artık haritalar üzerinde hudutları çizilir şekle gelen mıntıkalara doğru büyümüştü.

Neticede gitgide hâkimiyeti daralan **«karşı düzen»** büyüyen komünist hareketinin nihaî ihtilâli ile devrilirdi.

«Ortanın solu», «Demokratik sol», «Parti - pırtı» denilerek **«düzen değişmezdi!..»** Maoculara göre düzeni değiştirmenin tek yolu işte böyle bir çalışmadan geçerdi. Evvelâ halkı **«bilinçlendirmek»** bunu yaparken onlarla **«bütünleşmek»**, zaman zaman kanlı çarpışmalarla «bütünleşmeyi perçinlemek» ve nihayet böylece **«Kurtarılmış bölgeler»in** hudutlarını büyültmekle komünist ihtilâl hazırlanırdı.

Bunun için hücreler vazife taksimleri yapar, kimi soygunlar tertipleyerek bütün bu çalışmalarda ihtiyaç duyulan parayı temin ederken, diğerleri doktorsa doktor, mühendisse mühendis olarak halka **«hizmet götürme»** perdesi arkasında üzerine düşeni yapardı.

Bütün bu bilinenler göz önüne getirildiğinde akla şöyle bir sonuç geliyordu: Acaba Ümraniye Gecekondu Mahallesi'nde böyle bir **«Maocu metod»** mu tatbik ediliyordu?..

Tabii, **«mevcud düzenin muhâfızları»** bunları herkesden daha iyi biliyorlar olsa gerekti.

Ümraniye'de halk komiteleri kuruldu

Sağlık, Briket, Propaganda, Su Komitesi gibi alt komitelerin desteğiyle yeniden gecekondu inşaası başladı.

YIKIM çalışmaları sırasında çıkan çatışmada beş kişinin öldüğü, binlerce gecekondudan oluşan Ümraniye'deki 1 Mayıs Mahallesi, burada oturanlar tarafından seçilen bir "Halk Komitesi" tarafından yönetilmeye başlandı. Yeni halk komitesine bağlı alt komiteler arasında yapılan görev taksimiyle, mahallenin ihtiyaçlarının karşılanması için çalışmalar yapılırken, yıkılan gecekondulardan 600'ü yeniden inşa edildi.

Buldozerlerin yerle bir ettiği gecekondularm yapımı

(Devamı Sa. 19. Sü. 2'de)

Ümraniye'deki 1 Mayıs Mahallesinde halkın açık oy ve açık tasnifle seçtiği Halk Komitesine bağlı alt komitelerin üyeleri buldozerlerle yıkılan gecekondular için malzeme temin ediyorlar. 1 Mayıs Mahallesinde yıkılan gecekondulardan 600'ü tamamlandı.

○ Ümraniye'de çıkan kanlı hadiseleri aksettiren bir gazetenin küpürü (altta) ve Ümraniye'de faaliyete geçen «Halk komiteleri» haberini veren diğer bir gazetenin kupurü.. (yanda),

Olay yeri savaş alanına döndü...

Üsküdar'a bağlı Ümraniye semtindekigecekondu yıkımısırasında güvenlik kuvvetleriyle gecekonducular arâsında çıkan çatışma kısa zamanda büyüdü. Olay yeri bir anda savaş meydanı halini aldı...

Ağır yaralanan bir genç ambulansa götürülüyor

İki tarafın da yüzlerce mermi sıktığı çatışma sırasında 9 polis yaralandı gecekonducularдan 5 kişi öldü.Fotoğrafta polisler ağır yaralı bir genci ambulansa götürürken görülüyor... Kadir CAM-Fehim YENER

Öğrencilerin kışkırttığı gecekondu halkı polisle çarpıştı, 5 kişi öldü, 50 yaralı var

● İki çatışma sırasında üç kişi öldü.Ağır yaralılardan ikisi de hastanede can verdi.9 polis yaralandı ve çatışma sırasında gecekondu semti savaş alanına döndü.Yüze yakın kişi gözaltına alındı...

● Hazine arazisine yapılan gecekondıuları yıkmaya gidenlerle polis ekipleri silahlı direnmeyle karşılaştı.Gecekonducuların arasına giren bazı öğrenciler çatışmayı körüklediler.

(Yazı 2. sayfada)

• TESBİT

Sadık Özarslan

Dünya İslâm'ı arıyor...

Dünya, ama bütün Dünya, İslâm'ı arıyor. Devrimiz, her tarafta dine dönüş devridir... İnsanlık, iç huzuru ve barış istiyor. İnsanoğlu; barışmak, kucaklaşmak, İslâm'a teslim olmak istiyor... Hiç birşey tatmin etmiyor günümüz insanını. Genci ve ihtiyarıyla... Bir türlü mutmain olamıyor; aradığını bir türlü bulamıyor insanlık. Bu gözyaşları, bu hıçkırıklar, sadece; bir gerçeğin müjdecisidir: İslâmiyeti arayış... Dünya; İslâm'ın mesajına hasret. Gönüller; İslâmî heyecânı bekliyor, kafalar; İslâm düşüncesine mekân olmak için sabırsızlık gösteriyor. Kafaların ve gönüllerin İslâm'a bağlanacağı günler hiç te uzak değil...

Tatmin olamıyor insanlık... Sükûnete ve sekînete varıp ulaşamıyor. Beş milyar insan bıkıp usandı harblerden-darblerden. Şimdi gazâ bekleniyor... Kazâların önünü alacak gazâlar bekleniyor şimdi. Siz, bakmayın «*seriyye*» manzarasındaki çıkışlara... Bu seriyyeler, Gazâlara gebedir ...Ve elbet bir gün sıra gazâlara da gelecektir... Harb değil, gazâ... Yâni İslâmî hareket. Dünya bunu bekliyor. Nasıl bir zamanlar; Avrupa'da «hristiyan serpûşu yerine Müslüman sarığı» bayraklaşmış, baş tâcı yapılmış ve moda olmuşsa, yakın bir gelecekte yine öyle olacak; gönüller ve kafalar sadece İslâm ile dolacaktır... Dünyayı; İslâm îmânı, İslâm ahlâkı kurtaracak... açılan yaraları, söyleyelim ve müjdeleyelim ki; ancak İslâm saracaktır. Hayâl değildir bu... kendi kendimizi kandırmak ve avutmak ta değildir. İlk ve son söz Allah'ın değil midir? Hâlkımızın dediği olmayacak mıdır? Bizim, buna katıksız îmânımız var... Öyleyse bu ağlamalar, bu sızlamalar birgün duracak; gözyaşları dinecektir. O zaman öldürmek için atom bombaları, nötron bombaları değil, insanlığı kurtarıcı ve kuşatıcı fikirler konuşacak... İnsanın öldürülmesine değil onun yaşatılmasına bakılacaktır. Ümidsiz olmayalım; insanlık kurtulacaktır!.

İşte işâretleri... Dünyanın, İslâm'ı aradıklarına dâir bazı delil ve emâreler işte... İbretle ve dikkatle okuyunuz.

H. G. Wells konuşuyor: «İslâm, dünya toplumlarının hiçbirisinde görülmemiş derecede ictimâî baskı ve ezicilikten uzak bir toplum meydana getirmiştir.»

Dr. R. R. Marett te şöyle diyor: «Gerçek gelişme; iyilik ve yardımseverlikte gelişmedir. Tüm diğer ilerlemeler ondan sonra gelir.»

Aldoux Huxley'i dinleyelim: «İlerleme, benimsenen tek ölçü olmuştur dünyada... Bu, açık bir gerilemedir. Teknolojik gelişme hızlıdır. Fakat iyilik ve yardımseverlikte bir ilerleme olmaksızın teknolojik gelişme yararsızdır. Yararsız olmaktan da kötüdür. Teknolojik gelişmenin getirdiği, sorumluluktan kaçmanın daha etkin araçlarıdır.»

O halde bir daha söyleyelim: Dünya İslâm'ı arıyor!..

Baş Sağlığı

Aziz ağabeyimiz Fethi Gemuhluoğlu Bey'i kaybettik. Kendisi Müslümanlar için düşünen, üzülen ve çok çalışanlardan idi. Binlerce imanlı gence mânen ve maddeten destek olmaya çırpınırken, ömrünü tüketti. Onu borçlu olanlardan biri de benim.

Merhumu son defa Ramazan'da bir ikindi, namazında Bayezid câmiinde görmüştüm. Bağlı bulunduğu Mustafa Efendi'nin yanında, mahzun ve müeddeb, yine Efendi'nin okuttuğu mukabeleyi dinlemekte idi.

Üzerlerinde hakkı bulunduğu ilim ve kalem sahiplerinin sayısı, zikr-i cemili için neşr olunacak bir «Fethi Ağabey'e Armağan» kitabını birkaç kere dolduracak kadar fazladır.

6 Ekim Perşembe günü, ruhuna hediye olunan hatimler, Yâsin'ler ve yüz bin zikr-i tevhîd ile defn olundu.

Böyle Hak âşıklarının toplandığı civâr-ı Resûl-i Kibriyâ, gönül ehli bütün yârâna, artık melce-i yegâne olarak görünmektedir.

Cenab-ı Hak garîk-i rahmet eylesin.

M. Ertuğrul Düzdağ

ADESE

MEHMED SAFFET

(Baştarafı Arka Kapakda)

ezzin, ne müftü, ne imam ve ne de diyânet reisi ta'yîn edebilir... Bir rejim, «Ben lâikim» demekle, «Vahyin karşısında ve dışındayım» demektedir. Böyle olunca da, vahy nizâmı, imamını lâik rejimle ta'yîn ve tesbît edemez... Müftüsünü, müezzinini, vâizini, hattâ reisini de öyle... Lâik rejimin me'murlarını, nasıl vahy nizâmı yani Şerîat sistemi ta'yîn etmiyorsa... Şerîatın, imam, müftü, vâiz ve reisde aradığı vasıflarla, lâik rejimin bunlarda aradığı vasıflar aynı değil... Arada nâmütenâhî fark var. Lâik rejim, din reisinde, şarap işleri umum müdüründe aradığı şahsî evsafdan başka hiçbir şey aramıyor. Kanunları işte apaçık meydanda...

Sonra birşey daha var: Bu Diyânet Reisi Efendi Fatih Câmiinde, «ululemr varken kendi bildiğinize, kendi başınıza göre oruç, bayram yapıp durmayın» gibilerde bir beyanda da bulunmuş. Fesübhânallah!.. O emir makamı neresiymiş, veya kimmiş?. Başına, siyâsî lâik rejimin reis ta'yîn etdiği diyânet makâmı mı, yoksa Çankaya mı?. Diyânet Reisliği eğer ululemr ise, buranın ululemriliği, başında Süleyman Ateş Beyefendi bulunmca mı mu'teber olur; yoksa Dr. Lütfi Doğan Bey de buranın başında iken mu'teber midir? CHP Malatya meb'usu İnönist Lütfi Bey, hâtunu ile kokteyllere giderken, Diyânetin tepesinde reis değil miydi?

Diyânet Reisliğini ululemr kabûl edenin, ben vallahi ahvâlinden şübhe ederim efendim... Lâik materyalist bir rejimin tepeden tırnağa hiçbir dâiresi ululemr kabûl edilemez. Lâik rejimin resmî makâmı kabûl edilir o kadar... Ulûlemr makâmı, vahy sisteminde bir makâm olursa Vâcib Teâlâ'nın «sizden» dediği olur... Arzedebildik mi acaba?. «Düzene» göre din ve devlet ayrı...

Lütfen elâlemi güldürmeyelim!.. Ve dahî lâik bir rejimi vahy sistemiymişcesine takdîm ederek, sapmanın ve saptırmanın sunturlusundan da hazer edelim efendim!.

Herşeyi yerli yerine oturtmak zorundayız. Hakkı ve adâleti müdâfaadan başka derdimiz yok, olamaz da... Kurban Bayramı için de her müslüman Zilhiccenin 10'unda bayram namazı kılmaya hazır olsun!. Biz Şer'î hususlarda lâik rejimin dâirelerine ittiba' etmeyip bir gün evvel bayram namazı kılınca, «neye haber vermedin?.» diye kırılıp gücenenden geçemiyoruz... İşte tam 5-6 hafta evvel haber vermiye başladık. Duyduk duymadık denilmesin. Câmiler müslümanların malı, Allah'ın da evidir. Dileyen dilediği zaman bayram namazı kılar. Rejim, milletin namazına burnunu sokamaz...

KIZILIRMAK HOLDİNG

sizlere FABRİKA YAPAN FABRİKA KURUYOR

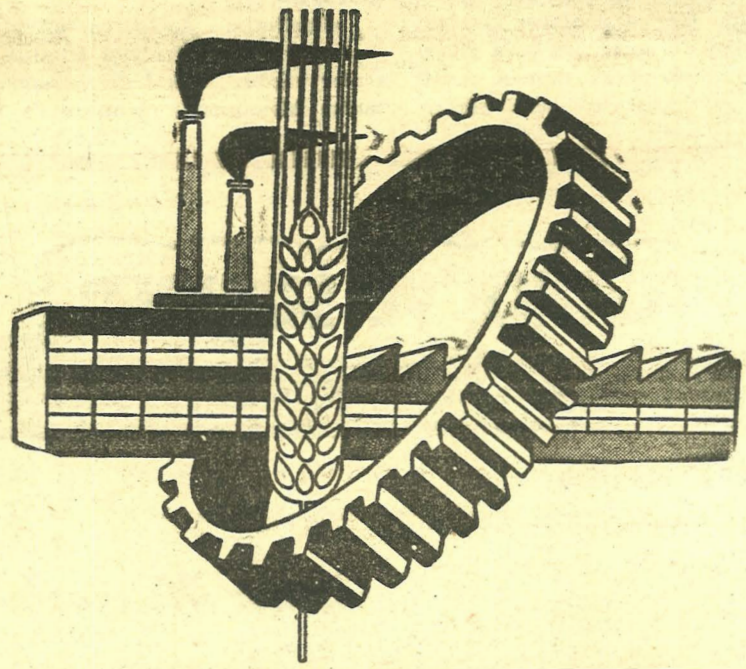

ORTAK OLUNUZ!..

ORTAĞIN

Adı ve soyadı : .....

Baba Adı : .....

Doğum Yeri ve Târihi : .....

Alacağı Hisse Adedi (1 Hisse 1000 TL.) : .....

Adresi : .....

FAZLA BİLGİ İÇİN MÜRACAAT : Kızılırmak Holding A.Ş. ÇORUM

ÖDEMELER (Türkiye'dekiler) İÇİN : Vakıflar Bankası Çorum Şûbesindeki 60-15001 numaralı döviz hesâbı 00-19 numaralı mevduat hesâbı

ALMANYA İÇİN MÜRACAAT : 5 Köln 60 Flora Str. 33-35

İslâm yazısı'na dair

Latin Harfleri mes'elesi ve neticesi

Sadık ALBAYRAK

— 7 —

Lâtin harflerinin kabulü için mücadele verenler yarım asrı aşan bir zaman içinde en yüksek noktaya kadar gelmişler ve meseleyi büyütüp, pişirip, sonunda masaya getirmiş bir gelişmeye varmışlardı. Bu sıralarda kendi harflerimizle lâtin harfleri mukayese e d e n l e r bir kısım müdâfaa yolları ve dayanak noktalarına istinat ediyorlardı. Lâtin harflerini isteyenler şöyle diyordu:

«Kullandığımız harfler doğru - dürüst okunmuyor, Mâziye hiç bir şey borçlu değiliz. Avrupa terbiyesi ile yetişenlerden kimse eski eserleri okumaya lüzum görmüyor. Onları bırakmakla kaybedeceğimiz ne olabilir? Macarlar, bazı İslâv milletleri lâtin harflerini kullanıyor. Fakat lisanları bakidir. Bu vasıta ile Avrupa fikir âilesi içine girmişlerdir. Lâtin harflerini kabul etmekle biz de bu fırsatı bulmuş olacağız. Kullandığımız harflerin güzelliği bahsi bu meselede ciddî bir ilim meselesi değildir. Gür ormanların etrafında akan köpüklü sular pek hoşa gider. Bunlar yanında siyah duman saçan bacaların sert yüksekliği güzel görünmeyebilir. Fakat yaşamak için onlara muhtacız. Hayalî bir güzelliği istikbalin hakikatını fedâ etmek gaflet olur. Harf şekillerinde millî kayda riâyet mecburiyeti yoktur. Lâtin - Arap harflerinin hepsi bir asıldan gelir.»

Bugünkü (o günkü, yâni 1924'deki) harflerin muhafazasına taraftar olanların fikri:

«Harflerimiz ve lisanımız için pek az çalışmışız. Henüz millî bir sarf, nahiv ve lügât kitabımız yok. Edebiyat hocaları da hep usûlsuz yetişiyor. İnzibat altına alınsın, yanlış okumak derdi ortadan kalkar. Zaten lisan sadeleşiyor.»

«Türklerin fikir, edebiyat ve san'at hayatı henüz tetkik olunmamıştır. Milletimizin harsını mâziye doğru uzatmaktan ilmen nasıl vaz geçeriz? Harflerin değişmesi ile yeni bir neslin önüne kesif bir duvar çekilecektir. Dünkü hayatla bağımızın kesilmesine razı olamayız.»

«Harflerini değiştiren milletler içinde Avrupa medeniyeti âilesine girenler vardır. Fakat değiştirmeye hiç lüzûm hissetmemiş olanların da bazıları medenileşmiş, millî istiklâllerini kazanmıştır. Japonlar, Ermeniler, hattâ kısmen İslâvlar gibi. Güney Amerika, Portekizler, İspanyollar lâtin harfleriyle okuyor. Bu bir sihir olmadığı için geri kalmışlardır.»

Lâtin harflerinin arap harflerine güzellikçe üstünlüğü iddia edilememiştir Bu kısmı ayrıca tetkike tabi' tutmak istiyoruz.» (1)

Asırlardır kullanılan harflerle lâtin harfleri üzerinde umûmî olarak bu şekilde fikirler ileri sürülüyordu.

Lâtin Harfleri meselesi üzerinde yapılan başka bir ankette ise, leh ve aleyhte ileri sürülen fikirleri de özetle bu meselenin içine almak, mevzu'un esas vechesini daha iyi ortaya koyar. Bu bakımdan 1926 yılının Mart sonları ile Nisan başlarında «Akşam» Gazetesinin açtığı «Lâtin Harflerini Kabul Etmeli mi, Etmemeli mi?» adlı ankete verilen cevablarda «Lâtin Harflerini kabul edelim» şeklinde taraftar olanların görüşleri şöyledir :

Dârül Fünûn (Üniversite) Ruhiyat (Psikoloji) Müderrisi (profesörü) Şekib (Tunç) Bey:

«Bugünkü elifbâ'mız Çinlilerin ayakkabılarına benziyor. Lisan bu ayakkabı içinde gayr-i tabiileşmiş denecek kadar sıkılmış ve bozulmuştur. Türk dili her halde nefes almaya ve hürriyete muhtaçtır. Bu kaybın hangi vasıta ile temin olunabileceğini lisan âlimlerinden sormak zaruridir.. Bu babta istihsalimiz, def'aten spekülâsyona uğramış kambiyolar gibi birdenbire düşecektir. Bu fedâkârlık lâtin harflerinin

40 HADİS

8

MEN LÂ YESTAHYİ
MİNENNASİ
LÂ YESTAHYİ MİNELLAHİ

Hadisi Şerif

Meâl-i âlisi :

İnsanlardan (hayâ etmeyen)
utanmayan
Allah'tan da utanmaz.

TÜRKÇE'YE SÛİKASD

İSLÂM/A SÛİKASDİN BİR CÜZ/ÜDÜR...

LİSÂNIMIZ
CÂHİLLERİN TECRÜBE TAHTASI MI?!..

Kadir Mısıroğlu

— 1 —

Evvelce bir nebze temas eylediğimiz üzere Türkçemizde asırlardan beri kullanılagelmekte olan ve halkın günlük hayatına kadar girmiş bulunan islâmî menşe'li kelimeleri bir an önce müzelik hâle getirmek isteyen inkılâb yobazları işe dünya'da emsali görülmemiş bir isticâl ile başlamışlardır. Millî Mücâdele'den sonra başlayan inkılâb hamlelerinin nihâyet 1928 deki harf inkılâbı ile ikmâl edildiği düşünülecek olursa, bin yıllık müstakar hayat ve telâkkilerimizin nihâyet beş altı sene içinde topyekün değiştirilmiş bulunduğu görülür. Bu kadar kısa bir zaman içinde bu ölçüde değişikliğin en fârik vasfı hiç şüphesiz «acelecilik» tir.

Kemalist inkılâbın bu fârik vasfı onun bir cüz'ü bulunan lisan inkılâbında da aynen ve belki de daha müthiş bir sûrette tecellî etmiştir. O derecedeki, dünya'da hiç bir lisanın başına gelmeyen bir fâciaya mâruz kalan Türkçemiz, bugün selîm muhakeme ve derin tefekküre imkân vermiyecek bir surette kısırlaştırılmış, ancak bu keyfiyetin icrasında inkılâbın mutaassıp taraftarı ve binnetice İslâm'dan hudutsuz bir sûrette müteneffir bulunmaktan başka bir meziyyeti (!) olmayan cühelâ gürûhu, halk arasında dipdiri yaşamakta bulunan bir kelimeyi bir an önce bertaraf etmek maksadıyla akıllarına her ne geldi ise onu terviç ile piyasaya sürmüşlerdir. Bu durum Türkçemizde bazı elfaz ve mefhumların şaşırtıcı bir istikrarsızlık ve değişikliğe uğramalarını intac eylemiştir.

İngilizce, Fransızca ve Almanca gibi Avrupa lisanları da vaktiyle büyük ölçüde lâtincenin tesiri altında kalmışlardı. Bu tesiri makûl bir ölçüde izâle etmek isteyen o lisanların âlimleri, akademiler teşkil ederek ehil eller mârifetiyle yüz yıla varan uzun çalışmalar yaptıkları ve lâtince asıllı kelimeleri telâffuz şekillerini kendi millî telâffuz ve şekilleriyle ibka ve hançerelerine uydurmakla iktifa ettikleri halde her hususta Avrupa'yı taklid etmekte bulunan bizim cühelâ Arapça karşısında bu mantıkî yolu tutmamıştır. Bunun neticesi bazı mefhumlara âid lâfızların her on onbeş senede bir değişmesi olmuştur. Meselâ: Biz çocukken «musannif» diyorduk. İnkılâb furyası başlayınca bu kelime «sıralaç» olmuştur. Şimdi ise bunların her ikisi de terkedilerek «dosya» denilmektedir. Elimizde, üzerine bu her üç kelimenin de yazılı bulunduğu dosyalar mevcuttur.

Bazı kelimeler de ilk takdim edildikleri formu muhafaza edememişler zamanla - mâna kayması dışında - bir de lâfız değişikliğine uğramışlardır. Meselâ «idâre» kelimesi yerine ikame edilmek istenen «yönetim» in ilk kullanılış şekli «yön» dür. Meselâ: CHP'nin Antetli kâğıtlarında «CHP İstanbul İl Yön Kurulu Başkanlığı» deniliyordu. Bu «Yön» ün «yönetim» e niçin tahvil edildiğini kavramak imkânsızdır. Zira Türkçe'de «cihet» manasında esâsen mevcud bulunan «yön» kelimesi «İdâre» ye tekabül etmez ki, onun «yön» veya «yönetim» olarak kullanılması hususunda bir mülâhazaya mahâl olsun.

Bu bahse gelecek hafta yine deva medeceğiz.

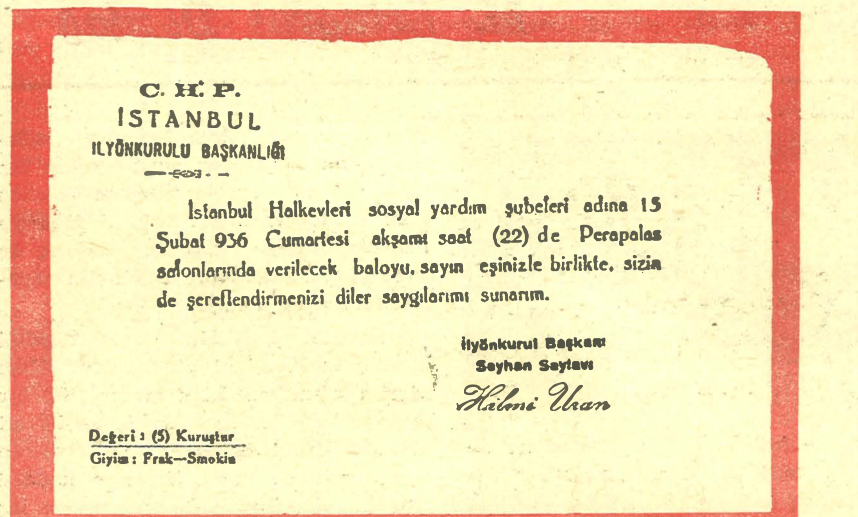

C. H. P.
İSTANBUL
İLYÖNKURULU BAŞKANLIĞI

İstanbul Halkevleri sosyal yardım şubeleri adına 15 Şubat 936 Cumartesi akşamı saat (22) de Perapalas salonlarında verilecek baloyu, sayın eşinizle birlikte, sizin de şereflendirmenizi diler saygılarımı sunarım.

İlyönkurul Başkanı
Seyhan Saylavı
Hilmi Uran

Değeri : (5) Kuruştur
Giyim : Frak—Smokin

kabul olunmasını tervic ettirecek kuvvete, hasıl edeceğimiz iman ve ümide bağlıdır.» (2)

Galatasaray Lisesi Edebiyat Muallimi Re'fet Avnî Bey :

«Lâtin harflerinin tedricen kabûlü taraftarıyım.» (3)

«İctihat» Mecmuası sahibi Abdullah Cevded Bey:

Arap harfleri Türkçenin inkişafına mani olmuştur. Nitekim Arabın metafiziği de Türk'ün inkişafına manî olmuştur. Tam bir Türk İstiklâlini kazanmak ve Avrupa milletler âilesine girmek, milletler cemiyetinin müstakil bir uzvu olmak için Arap harflerinden, manevî tabiiyetinden kurtulmalıdır. Arap muhayyilesinin gösterieileri olan «Teokrat»ları murad ederek onbeş sene evvel «Bu harfleri ve bu herifleri atmadıkça Türk için hakiki necat yolu açılamayacaktır.» demiştim.» (4)

Frayburg Dârü'l-Fünûnu Şark Dilleri sabık Muallimi Mustafa Hamîd :

«Lâtin harflerini bilmeyenlerin telâşa düşmelerine mahal yoktur. Hiç kimse itikadından fedâkarlık etmeyecektir.» (5) Lâtin harflerinin muârızlarına da şöyle diyordu: «Lâtin harflerini kabul etmek, eslâfın eserlerini unutmak demek değildir. Böyle bir endişenin hangi esasa dayandığı sorulabilir.» (6)

Lâtin Harflerinin kabul edilmesi hakkında ankete cevap verenler de şu şekilde mütalâada bulunuyorlardı:

Dârü'l-Fünûn Müderrislerinden Kemâl zâde Ali Ekrem (Belayır) Bey (1867-1937) :

«Ben lâtin harflerinin kabulüne taraftar değilim. Evvelâ lâtin harfleri bizim lisanımızı yazmaya müsâid değildir. (...) Türkçe basılmış bu kadar kitabı ne yapacağız? (...) Lâtin harflerini kabul edeceğiz de ne olacak? Türk milleti o zamanda medenî mi oluverecek? Milletlerin medeniyetleri, lisanlarının kolaylığı ile ölçülmez.» (7).

Erkek Muallim Mektebi Muallimlerinden Cevded Bey;

Terakki ve medeniyetin her sahasında bugün İngilizlere yetişen Japonlar lâtin harflerini kullanmıyorlar.» (8)

Erkek Muallim Mektebi Müdürü İbrahim Alâeddin (Gövsa) Bey (1889-1949):

«Kelimelerin imlâsını tesbit eden bir kâmus yapılmazsa yeni harflerin vücuda getireceği anarşi eskileri mumla aratacaktır.» (9)

Müderris Necîb Asım (Yazıksız) Bey (1861-1935):

«Taraftar değilim. Çünkü esas otuz asırlık kütübhanemize vedâ etmek icab edecektir. Aradan elli sene geçtikten sonra evlâd ve ahfadımız nazarında kütübhanelerimiz Avrupa müsteşriklerinin gördükleri şekle girer. Ve bugünkü Türkçeyi ayrıca tahsil etmeleri icab eder.» (10)

Dârü'l-Fünûn Müderrisi Avram Galanti (Bodrumlu : 1873 - 1961) :

«Şimdiki harflerimizin ibkâsında siyasî zarûret vardır.» (11)

«Milliyet» Gazetesinde kendisini tenkit eden Falih Rıfkı (Atay) Bey'e verdiği cevabta Galanti şöyle diyordu: «Bu meselede son sözüm şudur: Arabî harfleri terakkiye manî değildir.» (12)

Dârü'l-Fünûn Müderrislerinden Hâlil Nimetullah:

«Taraftar değilim. Çünkü şimdiye kadar lâtin harflerinin kabulü halinde meydana gelecek fâidelere dâir ileri sürülen sizler arasında hiç bir ciddî, ilmî fikre tesadüf etmedim.» (13)

Veled Çelebi (İzbudak) Bey: (1869-1950):

«Ne lâtin seslileri, ne de lâtin sessizleri bizim lisanımızın lehçesini ifadeye kâfi değildir.» (14)

Galatasaray Lisesi Edebiyat Muallimi İbrahim Necmi Bey:

«Lâtin harflerinin kabulü kelimelerin telâffuzunu kolaylaştıracağını iddia edenler yanılıyor.» (15)

---

(1) Muallimler Mecmuası, sene : 2 sayı : 17/18, sh : 421 — 422, Kânunisânî (Ocak) ve Şubat 1924.

(2) Akşam Gazetesi, sh: 1, sayı: 2680, 28 Mart 1926, 14 Ramazan 1344. 3 Nisan 1926, 20 Ramazan 1344.

(3) Akşam Gazetesi, sh: 1, sayı: 2686,

(4) Akşam Gazetesi, sh: 1, sayı: 2689, 6 Nisan 1926, 23 Ramazan 1344.

(5) Akşam Gazetesi, sh: 2, sayı 2690, 7 Nisan 1926, 24 Ramazan 1344.

(6) Akşam Gazetesi, sh: 2, sayı: 2692, 9 Nisan 1926, 26 Ramazan 1344.

(7) Akşam Gazetesi, sh: 1, sayı: 2682, 30 Mart 1926, 16 Ramazan 1344

(8) Akşam Gazetesi, sh: 2, sayı: 2683, 31 Mart 1926, 17 Ramazan 1344.

(9) Akşam Gazetesi, sh: 2, sayı : 2684, 1 Nisan 1926, 18 Ramazan 1344.

(10) Akşam Gazetesi, sh: 1, sayı: 2685, 2 Nisan 1926, 19 Ramazan 1344.

(11) Akşam Gazetesi, sh: 1, sayı : 2687, 4 Nisan 1926, 21 Ramazan 1344.

(12) Akşam Gazetesi, sh: 2, sayı: 2696, 13 Nisan 1926, 30 Ramazan 1344.

(13) Akşam Gazetesi, sh: 2, sayı: 2691, 8 Nisan 1926, 25 Ramazan 1344.

(14) Akşam Gazetesi, sh: 1-2, sayı: 2697, 14 Nisan 1926, 1 Şevval 1344.

(15) Akşam Gazetesi, sh: 2, sayı: 2700, 19 Nisan 1926, 6 Şevval 1344.

OKUYUCULARIMIZLA HASBİHAL

İsabettiğiniz mânâyı herkes kavrayamaz zannederim. Bu mülâhazamı görüştüğümde size söylemeyi hatırlayamamışım. Buraya geldikten sonra mağfurunleh pederin büyük eserini tercümem esnasında üçüncü cüz'ün sonlarında «hudus-u âlem» ve «Kaza ve kader» bahislerinde zikri geçen»... femen şâettehaze ilâ rabbihi sebîlâ.» âyet-i celilesini ben sizin maksadınıza daha muvâfık buldum ve âyetin mânâsını:

Rabbe yol yapmak üzere isteyene,
Bu bir ihtardır her insâne!..

beytiyle tefsir ettim. Bu vesile-i hâseneyle bu varakpâremi...»

(Üstad'ın haklı mülâhazasını beğendiği ibârenin âyet-i kerîme olması ve hürmeti muhil hareketlere sebep olabileceği endişeleriyle maâlesef yerine getiremiyoruz.)

●

Medine'den gelen bir çok mektuptan biri de Ruslar'a karşı Türkistan'daki mücâdeleleriyle tanınmış ve el'an Medine'de yerleşmiş bulunan âlim ve fâzıl Musa Türkistanî'dendir. Onun baştanbaşa iltifatla dolu mektubundan bir cümle Sebil'imizin orada da uyandırdığı heyecanı isbata kâfidir sanırız:

«Ba'dettehiyye ve'l-İhtiram,

Bugünlerde postacı elinden ilk defa olarak Sebîl Gazetemiz (mecmua-i mevgûbe-i mahbûbemiz) in 18. adet nüshası alındı. Teşekkürlerimiz O müessir mecmuanın mütâlaasıyla ifâya kâsım oldu. İlh.

Medineli mücâvirlerden değerli şâir üstad Ali Ulvi Kurucu'nun mektubundan bir parça:

«Cihangir ecdâdın kahraman evlâdı Kadir Mısıroğlu kardeşimize,

Selâmünaleyküm verahmetüllahi teâlâ veberekâtuhû ve rıdvânuhû.

Derin iştiyaklarımla sizi bağrıma basar sıhhat ve selâmette dâim olmanızı Cenâb-ı kâdir-i mutlak teâlâ ve tekaddes hazretlerinden niyaz eylerim.

Göndermek lütfunda bulunduğunuz «Sebîl» ve «Hanedân-ı Âl-i Osmân» şâheserlerine âid şükran hislerim payansızdır.

Her sayısı bir ayrı irtidâ' ve i'tilâ hamlesi olan «Sebîl» leri ifâdeye sığmayan bir heyecan fırtınası içinde mütâlea ettim. Bu çetin mücâdele yolunda muvaffak olmanızı Hakk'tan niyaz eyliyorum...»

Bu minval üzere bütün İslâm ülkelerinden ve diyarı küfrün muhtelif yerlerinden daimî veya muvakkat bir sûrette oturmakta bulunan kardeşlerimizden aldığımız takdir, tahsin ve teşekkür mektuplarının derci imkânsızdır. Şu birkaç misal bile Sebil'imizin beynelislâm bir gazete olduğuna ve ölçüsüz müessiriyetine kâfi bir delildir. Biz de mukâbeleten bütün okuyucularımıza teşekkürlerimizi arzeder, Cenâb-ı Hakk'a hududsuz şükür hisleri içinde bizleri irâdesinin galebesi uğruna daha fazla çalışmak ve hizmet etmek imkânlarıyla techiz buyurmasını niyaz eyleriz. Allah'ın rahmeti, bereketi ve âtıfeti bütün İslâm için çalışan ve yaşayanlar üzerinde ebediyyen karargir olsun!..

Sebil

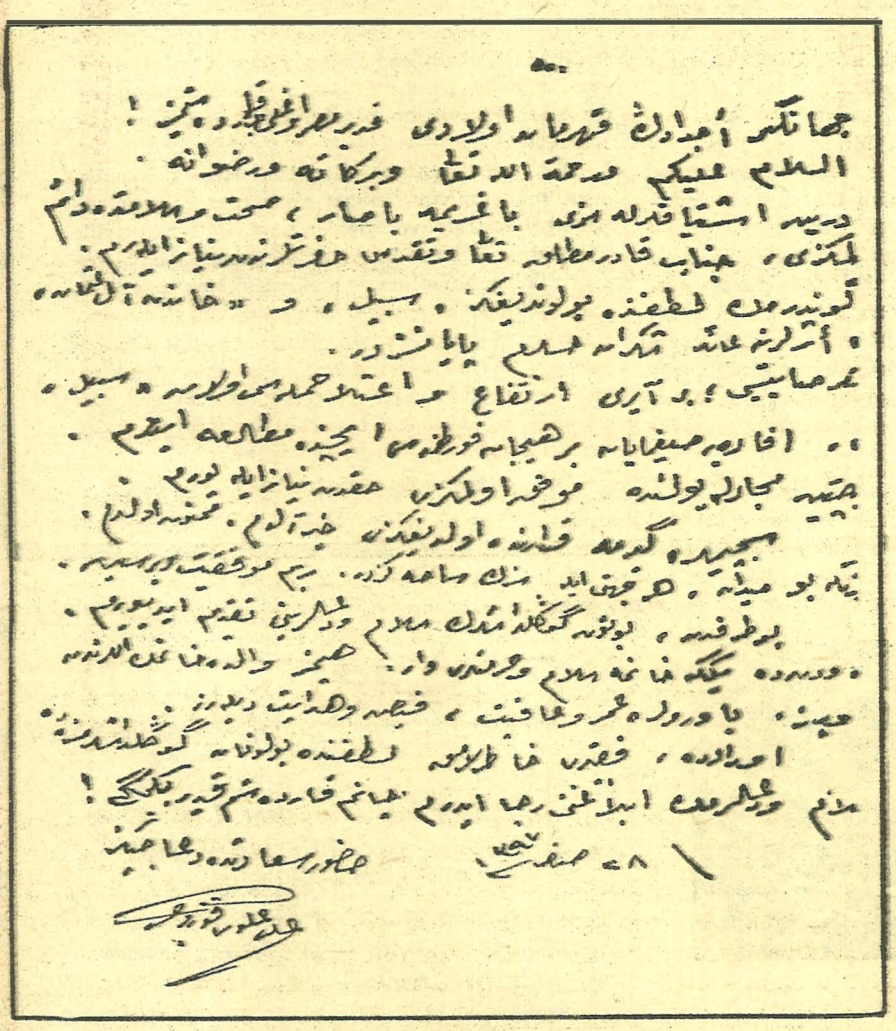

● Medine'de mücâvir değerli şâir Üstad Ali Ulvi Kurucu Bey'in mektubu.

ADESE
MEHMED SAFFET

BAYRAM YAKLAŞIRKEN

Kurban Bayramına bir-birbuçuk ay kaldı. Beş altı hafta sonra bir hilâl-takvim kavgası gene başlıyacak demektir. Aslında kavga, oruç, Ramazan, bayram kavgası olmanın çok, pekçok derinindedir. Buna îmân — küfür boğuşması demek en doğrusu olur. Türkiye'deki lâik şefokratik **«bozuk düzen»** ise, tabiatı iktizâsı, îmân cebhesinin karşısında durmakla vazifeli... Ve bu vazifesinin en ana hattını da İslâmiyeti saptırmak teşkîl ediyor. Mukaddes Şerîatımız (dinimiz) ferdi ve cemiyeti nizamlayıcı topyekûn esaslar ve aslî saffetiyle telâkkî edildiği takdirde, bu, küfür veya lâikler cebhesinin sonu demek olacaktır. Bunun için de karşımızdaki cebhe, **oruç, Ramazan, bayram** zamanları gibi tâlî noktalara varıncaya kadar, dînimiz üzerinde hâkimiyyet kurmuşdur. Ellerinde tutdukları diyânet riyâseti ve dînî mekteb ve fakülte bilinen yerlerle, bir yandan dîne hizmet ediyor havası uyandırırken, bir yandan da İslâmiyet'i rejim istikâmetinde şekillendirmenin peşindedir...

İşte bizim asıl da'vâmız, bu hakikatleri, **«müslümanım»** diyen her ferde apaçık duyurmak... Bu hakîkatler bilinmedikçe sağlam bir çıkış noktası yakalıyarak mücâdee vermenin imkânı yokdur. Yanlış temeller üzerine inşâ edilecek binâlar ne kadar doğru da yapılsalar, onlar, Süreyya yıldızına kadar o yanlışlığı taşımaya mahkûm bilinmelidir.

Asıl mes'ele bu...

Yoksa Türkiye müslümanının mes'elesi, **oruca şu gün başlanır, bayram falanca gün yapılır mes'elesi** değil. Evet aslâ değil. Oruç-bayram mes'elesi esas mevzuun yanında pek fer'î bir husus... Ama gelin görün ki, bu fer'î mes'elede bile, lâik bozuk «düzen» nasıl zaptiye çavuşu gibi müsâmahasız ve gardiyan suratlı... Hilâle göre bayram yapan köy imamı hakkında cümhûriyet müftüsü (!) tahkîkat açacakmış da, bilmem ne yapacakmışl.. Rejimin, kendisi gibi bozuk takvimine göre değil de hilâle göre bayram yapmak, diyânet reisine göre kendini bilmezlikmiş de, ulülemr varmış da, şuymuş buymuş..

Güldürmeyin efendiler....

İmam hakkında tahkîkat açacak o lâik rejim me'mûru efendi, hangi kânunları imama tatbik edecekdir?.. Bir kere, gâvur İtalya'dan mütercem hangi cezâ kânûnunda, hilâle göre bayram yapanın cezâsı şudur diyor?

Müftü demek, lâik **«düzen»** kânûnlarıyla veya selâhiyyetleriyle imama-müslümana göz dağı vermeye kalkan adam demek değildir. Böyle yapan adama müftü denmez. Ne denir bilir misiniz: Lâiklerın koltuğu altına sıkışmış, müftü görünüşlü kapıkulu denir. Müftü demek, mücerred, şerîatın mukaddes ahkâm ve kânunlarını kaynaklarından bulup, ihlâs ve takvâ ile tebliğ eden, ilân eden, duyuran demektir.

Müftü bu demekdir.

Müftü demek, aylık ve tekâüdlük hatırına Ankara'nın önünde dört büklüm olan bir sünepe demek bile olamaz... Aslâ olamaz...

Müftülük demek, lâik-şefokratik ve materyalist herhangi bir rejimin din riyâsetinin (!) vilâyet ve kazalardaki mümessilliği veya başbâyiliği demek de değildir...

Müslümanlar da ağızlarından çıkan kelime ve tâ'birlere dikkat etmeli, müftüye **«müftü efendi»** sâdece rejimin me'muru olanlara da **sayın me'mur bey»** demelidir. Mukaddes Şerîat hükümleri ve kânunları ne ise, ancak bunların tebliğini yapan, Allah'dan başka hiçbir şeyden korkmıyan, aylık ve tekâüdlük için masa başı bekçiliği yapmıyanlara **«müftü efendi»**, aksi haldekilere ise **«sayın me'mur bey»** denilmelidir. Yoksa **sayın me'mur bey** denilmesi îcâb edenlere de **müftü efendi** denilirse, müftü efendilerin derecesi tenzîl edilmiş olur... Bu ise müftü efendilere üstü örtülü bir hakâret bile olacaktır. İslâmiyet'de ise edebli ve ahlâklı olmak, ilim sâhiblerini rencîde etmemek, baş mükellefiyetlerimizden biridir. İlim sâhibi demek ise, ilim hammalı demek değil; âmil, muhlis olan âlim zât demekdir. Hilâle göre bayram yapan ve böylece mukaddes ve muazzez Şerîatın kânûnuna ittiba ve inkiyâd eden bir imam için tatkîkat açmakdan bahsedebilen bir kişi, allâme-i cihân olsa, ona âlim gözüyle bakılamıyacağı gibi, adı da **«müftü efendi değil, sayın me'mûr beydir...**

Uyanış başlamışdır.

Fikir devrine girdik. Fikir sancısıyla sıhharulmaya başlamış bulunuyor. **Mal, mülk, şöhret,** te kavuşulacağını idrâk eden bir gençlik yoğu**makam** ve alkış devşirme pisliğine bulaşmayanların ihlâsla mücâdelesi; mutlaka sünepeleşmeyi tepeliyecekdir. Selâhaddîn Eş'imizi paşakapısına atmakla **susturacağız** sananlar, pek feci aldanıyorlar. Köhnemiş hapishânecilik usûlleriyle İslâm fikriyâtının hangi devirde gerilediği görülmüş?. Selâhaddin'in anlatdığı gibi, bu **«düzenin»** hapishânesine kalem çalmakdan girmiş rejim kurbanı bir garîbân, oradan banka soyma mütehassısı olarak mezun olursa; 163 denilen maddeyi çiğneyip ezmekden dolayı paşakapısına girenler de, herhalde 1163 leri çiğneme mütehassısı olarak paşalaşıp paşakapısından mezun olacaklardır!.

Biz mevzuumuza dönelim: Ne diyorduk, **para, mal, makam, şöhret ve alkışın sünepeleşiremediği,** fikir ve ideal nâmûsu bir gençlik yoğurulmaya başladı. Artık bu gençlik, lâik- şefokratik makamların **«müezzin, imam, müftü, vâiz, reis** dediğine, müezzin, imam v.s. demiyor... Bu fikir nâmûsu taşıyan gençlik, Şerîat ölçülerine uygun olan müezzine müezzin, imama imam, müftüye müftü, vâize vâiz, ve reise reis diyor. Çünki lâik, materyalist, ateist bir rejim, vahy sistemi olan İslâmiyet adına, ne mü-

(Devamı 13. Sahifemizde)

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız, siyâsî edebî tarihî gazete
Yıl: 2 Sayı: 94 —Fiyatı: 5 Lira
Sâhib ve Başyazarı: KADİR MISIROĞLU
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
Nu: 204 - 207 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE. Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Posta Çekı Numarası: 97446
Dizgi: Sebil Mat Baskı: Fazilet Mat.
Umûmî Tevziat: UKAZ

سبيل
الكل في سبيل الحق
جريدة اسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية ادبية
ص.ب: ٨٠٨ استانبول - تركيه

Sebil

Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P.O. BOX 808 İstanbul/TURKEY
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Ekbert Str. 24
Postscheckonto Nr. 37938 — 300 Hannover
Phone : 0531 - 85033